

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти спеціальності 081
«Право»
ОПП «Правоохоронна діяльність»

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри цивільного,
господарського права та процесу
Протокол № 2 від 15 вересня 2020 року

Цивільне право. Методичні вказівки до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти спеціальності 081 «Право», ОПП «Правоохоронна діяльність» / Укл.: Кочина О.С. Чернігів: ННІ права і соціальних технологій НУ ЧП. 2020. 73 с.

Укладач:

КОЧИНА ОЛЕКСАНДРА СЕРГІЇВНА, доцент кафедри цивільного, господарського права та процесу, кандидат юридичних наук

Відповідальний за випуск: КОЛОДІЙ ІННА МИКОЛАЇВНА, завідувач кафедри цивільного, господарського права та процесу, кандидат юридичних наук, доцент

Рецензент: ОСТАПЕНКО ЛЮДМИЛА АНАТОЛІЇВНА, директор ННІ права і соціальних технологій, к.ю.н., доцент

З М І С Т

ПЕРЕДМОВА	4
1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА»	7
1.1 Тематичний план навчальної дисципліни «Цивільне право».....	7
1.2 Структура навчальної дисципліни	19
1.3. Критерії оцінювання самостійної (індивідуальної) роботи студентів	21
2. ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	22
Тема 1. Цивільне право, як галузь права	22
Тема 2. Цивільні правовідносини	23
Тема 3. Фізичні особи як суб'єкти цивільного права	24
Тема 4. Юридичні особи як суб'єкти цивільного права	26
Тема 5. Об'єкти цивільних прав	28
Тема 6. Правочини	30
Тема 7. Представництво	31
Тема 8. Строки та терміни. Позовна давність	33
Тема 9. Загальні положення про право власності	34
Тема 10. Підстави набуття та припинення права власності	36
Тема 11. Право спільної власності	37
Тема 12. Загальні положення про зобов'язання	39
Тема 13. Виконання зобов'язання	40
Тема 14. Забезпечення виконання зобов'язання	41
Тема 15. Припинення зобов'язання	43
Тема 16. Відповідальність за порушення зобов'язань	45
Тема 17. Цивільно-правовий договір	46
Тема 18. Договори про передачу майна у власність	48
Тема 19. Договори про передачу майна у користування	51
Тема 20. Договори про виконання робіт	54
Тема 21. Договори про надання послуг	58
Тема 22. Зобов'язання із спільної діяльності	61
Тема 23. Недоговірні зобов'язання	63
Тема 24. Зобов'язання із заподіяння шкоди як особливий вид недоговірних зобов'язань	65
Тема 25. Спадкове право як підгалузь цивільного права	68
ДОДАТКИ	71

ПЕРЕДМОВА

Навчальним планом денної форми навчання для ЗВО спеціальності 081 «Право» ОПП «Правоохоронна діяльність» передбачено вивчення студентами другого курсу навчальної дисципліни «Цивільне право» обсягом 150 годин. З них 16 годин виділено на лекції, 14 годин на семінарські заняття, 120 годин на самостійну роботу. Форма завершення навчання - екзамен.

Цивільні правовідносини - це найширший пласт суспільних відносин, із яким кожна людина зустрічається протягом всього життя щоденно. Участь у цих відносинах реалізується через можливість мати, здійснювати та захищати цивільні права та обов'язки. Ці знання набуваються у процесі вивчення навчального курсу «Цивільне право (Загальна частина)», при вивченні якого студент набуває знань не лише системи актів цивільного законодавства, але і відповідних теоретичних положень, без яких неможливо досконально зрозуміти та тлумачити цивільно-правові категорії. Важливе значення має також опрацювання узагальнень судової практики з вирішення судових спорів.

Метою навчальної дисципліни «Цивільне право (Загальна частина)» є: опанування студентами системи знань з цивільного права України; акцентування уваги студентів на складних теоретичних та практичних проблемах цивільних правовідносин; на основі конкретно-предметного матеріалу вироблення навиків аналітичного мислення у студентів; формування практичних умінь і навиків щодо правильного тлумачення та застосування цивільно-правових норм.

Головною умовою успішного оволодіння змістом дисципліни «Цивільне право» є систематична робота студентів. За навчальним планом юридичної освіти вивчення цивільного права проводиться шляхом лекційних та семінарських занять, а також самостійної роботи (аудиторної та позааудиторної) здобувачів вищої освіти. Аудиторна самостійна робота з дисципліни виконується на навчальних заняттях під безпосереднім керівництвом викладача та за його завданням. Позааудиторна самостійна робота виконується студентами за завданням викладача, але без його особистої участі.

При потребі студенти можуть отримати консультацію викладача з тих питань, що недостатньо їм зрозуміли. З урахуванням цих запитань, результатів здачі екзамену викладач готує письмові консультації для студентів, які постійно поновлює.

Самостійна робота проводиться з метою:

- систематизації і закріплення здобутих теоретичних знань і практичних умінь студентів;
- поглиблення і розширення теоретичних знань;
- формування вмінь використовувати нормативну, правову, довідкову документацію і спеціальну літературу;
- розвитку пізнавальних можливостей і активності студентів: творчої ініціативи, самостійності, відповідальності й організованості;

- формування самостійності мислення, здатності до саморозвитку, самовдосконалення й самореалізації;

- розвитку дослідницьких умінь.

Основними завданнями самостійної роботи студентів є засвоєння в повному обсязі програми курсу «Цивільне право». Самостійна робота студентів містить у собі:

- підготовку до аудиторних занять (лекційних та практичних);

- виконання відповідних завдань з навчальної дисципліни протягом семестру;

- самостійну роботу над окремими темами навчальної дисципліни відповідно до навчально-тематичного плану;

- підготовку до практичних занять та виконання завдань, передбачених робочою програмою дисципліни;

- виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ);

- підготовку до усіх видів контрольних випробувань (модульних, залікових, підсумкових тощо);

- участь у роботі факультативів, спецсеминарів тощо;

- участь у студентських наукових і науково-практичних конференціях, семінарах, олімпіадах тощо;

- інші види діяльності, що ініціюються та здійснюються інститутом, факультетом, кафедрою й органами студентського самоврядування.

Організацію самостійної роботи студентів здійснює кафедра, лектор, а також самі студенти. У межах підготовки студентів до самостійної роботи над вивченням дисципліни «Цивільне право» з метою формування навичок самостійної роботи під час першої лекції розглядається питання «Організація самостійної роботи студентів». Організація й контроль ходу і змісту навчальної самостійної роботи та її результатів здійснюється відповідно до графіків самостійної роботи студентів.

З власної ініціативи кафедра може проводити студентські навчальні й наукові заходи (конференції, олімпіади, симпозіуми тощо).

Самостійна навчальна й навчально-дослідна робота виконується студентами під керівництвом викладача, який здійснює аудиторну роботу в цій навчальній групі. Самостійна робота студентів повинна мати такі головні ознаки:

- бути виконаною особисто студентом або студентською підгрупою (командою), де кожен її член самостійно виконує свою частину колективної роботи;

- бути закінченою розробкою, де розкриваються й аналізуються актуальні проблеми з певної теми або її окремих аспектів;

- демонструвати достатню компетентність автора в розкритті питань, що досліджуються;

- мати навчальну, наукову або практичну спрямованість і значимість;

- містити певні елементи новизни;

- самостійна письмова робота оформляється відповідно до вимог кафедри.

Навчально-методичне забезпечення самостійної роботи студентів враховує специфіку різного роду діяльності студентів і викладачів. Усі навчально-методичні та навчальні матеріали й видання щодо дисципліни повинні містити рекомендації для самостійної роботи студентів. Так, рекомендації із самостійного вивчення або повторення навчального матеріалу містять вказівки щодо терміну, обсягу, якості засвоєння матеріалу із зазначенням навчальних, наукових та навчально-методичних видань, що використовуються з цією метою, а також питання для самоконтролю, тести, контрольні запитання і практичні завдання, приклади оформлення самостійної письмової роботи та ІНДЗ.

1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА»

1.1 Тематичний план навчальної дисципліни «Цивільне право»

Змістовий модуль 1.

Поняття цивільного права. Цивільні правовідносини

Тема 1. Цивільне право як галузь права

Місце цивільного права в системі галузей права. Поняття цивільного права як приватного права та як галузі права.

Предмет цивільно-правового регулювання: особисті немайнові та майнові відносини. Метод цивільно-правового регулювання. Функції сучасного цивільного права. Система цивільного права.

Принципи цивільного права: неприпустимість свавільного втручання у сферу особистого життя людини, неприпустимість позбавлення права власності, свобода договору, свобода підприємницької діяльності, яка не заборонена законом, судовий захист цивільного права та інтересу, справедливість, добросовісність та розумність.

Тема 2. Цивільні правовідносини

Поняття та особливості цивільних правовідносин. Елементи цивільних правовідносин: суб'єкти, об'єкти та зміст (фактичний та юридичний). Поняття суб'єктивного права та суб'єктивного обов'язку.

Класифікація цивільних правовідносин.

Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин. Поняття юридичних фактів. Види юридичних фактів.

Тема 3. Фізичні особи як суб'єкти цивільного права

Поняття, ознаки та обсяг правоздатності фізичної особи. Виникнення та припинення правоздатності фізичної особи. Правоздатність іноземців та осіб без громадянства. Запобігання обмеженню можливості фізичної особи мати цивільні права та обов'язки.

Способи ідентифікації фізичної особи.

Поняття та зміст цивільної дієздатності фізичної особи. Зміст дієздатності фізичних осіб. Види цивільної дієздатності фізичних осіб.

Обмеження дієздатності фізичної особи: підстави, порядок та правові наслідки. Визнання фізичної особи недієздатною: підстави, порядок та правові наслідки. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою: підстави, порядок та правові наслідки.

Оголошення фізичної особи померлою: підстави, порядок та правові наслідки. Правові наслідки появи фізичної особи, яка була оголошена померлою.

Фізична особа-підприємець.

Тема 4. Юридичні особи як суб'єкти цивільного права

Поняття та ознаки юридичної особи. Сутність юридичної особи.

Організаційно-правові форми та види юридичних осіб. Правоздатність юридичної особи та її зміст.

Майнові права та обов'язки юридичних осіб. Особисті немайнові права та обов'язки юридичних осіб. Найменування юридичної особи (комерційне (фірмове) найменування). Місцезнаходження юридичної особи.

Право юридичної особи на недоторканність ділової репутації та її судовий захист. Засоби індивідуалізації юридичної особи.

Державна реєстрація юридичної особи. Установчі документи юридичної особи. Органи юридичної особи.

Способи створення юридичних осіб: розпорядчий, нормативно-явочний, дозвільний і договірний. Філії та представництва юридичної особи. Припинення юридичних осіб.

Форми припинення юридичних осіб: реорганізація та ліквідація. Види реорганізації: злиття, поділ, приєднання, перетворення. Виділ юридичної особи. Добровільний та примусовий порядок ліквідації юридичної особи.

Задоволення вимог кредиторів.

Тема 5. Об'єкти цивільних прав

Поняття і види об'єктів цивільних прав. Оборотоzдатність об'єктів цивільних прав.

Речі як об'єкти цивільних прав. Поняття речей. Класифікація речей та її правове значення. Тварини як особливий об'єкт цивільних прав.

Майно як особливий об'єкт цивільних прав. Підприємство як єдиний майновий комплекс.

Гроші та валютні цінності як об'єкти цивільних прав.

Цінні папери як об'єкти цивільних прав. Групи та види цінних паперів. Передання прав за цінними паперами.

Результати робіт та послуги як об'єкти цивільних прав.

Результати інтелектуальної, творчої діяльності як об'єкти цивільних прав.

Інформація як об'єкт цивільних прав.

Особисті немайнові блага як об'єкти цивільних прав.

Змістовий модуль 2.

Правочини. Представництво. Строки і терміни реалізації та захисту цивільних прав. Право власності та інші речові права

Тема 6. Правочини

Поняття та ознаки правочинів. Воля і волевиявлення як суть правочину. Види правочинів. Умови чинності правочину. Презумпція правомірності правочину. Форма правочину. Способи волевиявлення. Усна форма правочину. Письмова форма правочину: проста та нотаріальне посвідчення. Укладення правочину шляхом мовчання. Державна реєстрація правочину. Місце вчинення

правочину. Строки у правочині. Правочини, щодо яких правові наслідки пов'язуються з настанням певної обставини. Тлумачення змісту правочину. Відмова від правочину. Правові наслідки недодержання сторонами при вчиненні правочину вимог закону.

Недійсність правочину. Види недійсних правочинів. Фіктивні та удавані Правочини. Нікчемні та оспорювані правочини. Правові наслідки недійсності правочину (окремих його частин).

Тема 7. Представництво

Поняття та підстави представництва. Правочини, які може вчиняти представник. Правові наслідки вчинення правочину представником. Передоручення. Вчинення правочинів з перевищенням повноважень. Представництво за законом. Комерційне представництво. Представництво за довіреністю. Форма довіреності. Довіреність юридичної особи. Строк довіреності. Припинення представництва за довіреністю. Скасування довіреності. Відмова представника від вчинення дій, які були визначені довіреністю.

Випадки недопущення представництва.

Тема 8. Строки та терміни. Позовна давність

Поняття і значення строків та термінів в цивільному праві. Роль і місце строків та термінів у цивільних правовідносинах. Визначення строку та терміну. Початок перебігу строку. Закінчення строку. Порядок вчинення дій в останній день строку.

Види цивільно-правових строків.

Визначення строку вказівкою на подію, яка неминуче повинна настати. Визначення строку моментом вимоги кредитора.

Строки здійснення цивільних прав та виконання обов'язків. Строки існування цивільних прав та присікальні (преклюзивні) строки.

Строки захисту цивільних прав: гарантійні строки, строки оперативного захисту, претензійні строки, строки позовної давності, процесуальні строки.

Поняття позовної давності. Загальна позовна давність. Спеціальна позовна давність. Зміст тривалості позовної давності. Обчислення позовної давності. Початок перебігу позовної давності. Позовна давність у разі заміни сторін у зобов'язанні. Зупинення перебігу позовної давності. Переривання перебігу позовної давності. Закінчення строку позовної давності. Правові наслідки пропускання строку позовної давності. Застосування позовної давності до додаткових вимог. Наслідки спливу позовної давності.

Вимоги, на які позовна давність не поширюється.

Тема 9. Загальні положення про право власності

Поняття та зміст права власності. Правомочності володіння, користування, розпорядження власником своїм майном.

Право власності в об'єктивному розумінні. Право власності в суб'єктивному розумінні. Абсолютний характер права власності. Історичні типи права власності.

Здійснення права власності. Непорушність права власності. Тягар утримання майна. Ризик випадкового знищення та випадкового пошкодження майна. Право власності українського народу. Право приватної власності. Суб'єкти права приватної власності. Право державної власності. Суб'єкти права державної власності. Право комунальної власності. Суб'єкти права комунальної власності. Право власності на землю (земельну ділянку). Суб'єкти права власності на землю (земельну ділянку). Право власності на житло. Суб'єкти права власності на житло.

Речові права на чуже майно.

Тема 10. Підстави набуття та припинення права власності

Підстави набуття права власності.

Набуття права власності юридичною особою публічного права. Набуття добросовісним набувачем права власності на майно, відчужене особою, яка не мала на це права. Набуття права власності на новостворене майно. Набуття права власності на перероблену річ. Привласнення загальнодоступних дарів природи. Момент набуття права власності за договором. Набуття права власності на безгосподарну річ. Набуття права власності на рухому річ, від якої власник відмовився. Знахідка. Набуття права власності на знахідку. Право особи, яка знайшла загублену річ, на винагороду та відшкодування витрат, пов'язаних із знахідкою. Бездоглядна домашня тварина. Набуття права власності на бездоглядну домашню тварину. Відшкодування витрат на утримання бездоглядної домашньої тварини та виплата винагороди. Набуття права власності на скарб. Набувальна давність. Набуття права власності у разі приватизації державного майна та майна, що є у комунальній власності.

Підстави припинення права власності: відчуження власником свого майна; відмова власника від права власності; припинення права власності на майно, яке за законом не може належати цій особі; знищення майна; викуп пам'яток історії та культури; викуп земельної ділянки у зв'язку із суспільною необхідністю; викуп нерухомого майна у зв'язку з метою суспільної необхідності земельної ділянки, на якій воно розміщене; звернення стягнення на майно за зобов'язаннями власника; реквізиція; конфіскація; припинення юридичної особи чи смерті власника. Інші підстави припинення права власності.

Тема 11. Право спільної власності

Поняття і види права спільної власності.

Поняття права спільної часткової власності. Суб'єкти права спільної часткової власності.

Визначення часток у праві спільної часткової власності.

Здійснення права спільної часткової власності. Плоди, продукція та доходи від використання майна, що є у спільній частковій власності. Утримання майна, що є у спільній частковій власності.

Право співвласника розпорядитися своєю часткою у праві спільної часткової власності. Переважне право купівлі частки у праві спільної часткової власності. Виділ частки із майна, що є у спільній частковій власності.

Припинення права на частку у спільному майні за вимогою інших співвласників. Звернення стягнення на частку у майні, що є у спільній частковій власності. Поділ майна, що є у спільній частковій власності.

Поняття права спільної сумісної власності. Суб'єкти права спільної сумісної власності.

Здійснення права спільної сумісної власності. Виділ частки із майна, що є у спільній сумісній власності. Звернення стягнення на частку майна, що у спільній сумісній власності. Поділ майна, що є у спільній сумісній власності.

Змістовий модуль 3.

Зобов'язальне право. Зобов'язальне право. Цивільно-правова відповідальність

Тема 12. Загальні положення про зобов'язання

Поняття і система зобов'язального права.

Поняття зобов'язання, підстави його виникнення та значення у сучасному цивільному обороті. Склад зобов'язання. Суб'єкти зобов'язання: кредитор, боржник, третя особа. Заміна сторін у зобов'язанні. Об'єкти зобов'язання. Зміст зобов'язань.

Види зобов'язань.

Тема 13. Виконання зобов'язання

Поняття та принципи виконання зобов'язань. Суб'єкти виконання зобов'язання. Місце, строк та спосіб виконання зобов'язання. Зустрічне та альтернативне виконання зобов'язання. Особливості виконання солідарного та часткового зобов'язання. Регресне зобов'язання, його ознаки. Підтвердження виконання зобов'язання.

Тема 14. Забезпечення виконання зобов'язання

Види забезпечення виконання зобов'язання. Форма правочину щодо забезпечення виконання зобов'язання. Загальні умови забезпечення виконання зобов'язання. Окремі види забезпечення виконання зобов'язання. Поняття та види неустойки (штраф, пеня). Підстави виникнення права на неустойку. Предмет неустойки. Правові наслідки сплати (передання) неустойки. Договір поруки та його зміст. Припинення поруки. Поняття гарантії. Сторони та зміст договору гарантії. Припинення гарантії. Право гаранта на зворотну вимогу (регрес) до боржника. Поняття завдатку. Правові наслідки порушення або припинення зобов'язання, забезпеченого завдатком. Поняття застави. Підстави виникнення застави. Види застав. Предмет застави. Форма договору застави.

Сторони та зміст договору застави. Дострокове виконання зобов'язання, забезпеченого заставою. Припинення права застави. Право притримання. Обов'язки кредитора, який притримує річ у себе. Розпорядження річчю, яку притримує кредитор. Задоволення вимог за рахунок речі, яку притримує кредитор.

Тема 15. Припинення зобов'язання

Підстави припинення зобов'язання. Виконання зобов'язання. Передання відступного. Зарахування. Недопустимість зарахування зустрічних вимог. Зарахування у разі заміни кредитора. Домовленість сторін. Прощення боргу. Поєднання боржника і кредитора в одній особі. Неможливість виконання зобов'язання. Припинення зобов'язання у зв'язку зі смертю фізичної особи або ліквідацією юридичної особи.

Тема 16. Відповідальність за порушення зобов'язань

Поняття та значення цивільно-правової відповідальності. Форми і види цивільно-правової відповідальності. Підстава і умови цивільно-правової відповідальності. Відповідальність за невиконання чи неналежне виконання зобов'язань. Окремі види відповідальності за невиконання зобов'язань. Підстави звільнення боржника від цивільно-правової відповідальності.

Змістовий модуль 4. Договірні зобов'язання

Тема 17. Цивільно-правовий договір

Поняття, значення та функції договору в цивільному праві.

Види цивільно-правових договорів.

Свобода договору в цивільному праві.

Зміст договору. Істотні, звичайні та випадкові умови договору. Типові умови договору. Публічний договір. Договір приєднання. Попередній договір. Договір на користь третьої особи. Тлумачення умов договору.

Укладення, зміна і розірвання договору. Стадії укладення договору: оферта та акцепт. Форма договору. Момент укладення договору. Місце укладення договору. Підстави для зміни або розірвання договору. Зміна або розірвання договору у зв'язку з істотною зміною обставин. Правові наслідки зміни або розірвання договору. Форма зміни або розірвання договору.

Тема 18. Договори про передачу майна у власність

Договір купівлі-продажу. Поняття та значення договору купівлі-продажу. Форма договору. Сторони у договорі купівлі-продажу. Предмет і ціна як істотні умови договору купівлі-продажу. Права та обов'язки продавця і покупця. Перехід ризику випадкового знищення або випадкового пошкодження товару. Кількість товару. Асортимент товару. Якість товару. Підтвердження відповідності товару вимогам законодавства. Гарантії якості товару.

Обчислення гарантійного строку. Строк придатності товару. Правові наслідки передавання недоброякісного товару. Недоліки товару, за які відповідає продавець. Строки виявлення недоліків і пред'явлення вимоги у зв'язку з недоліками проданого товару. Позовна давність, що застосовується до вимог у зв'язку з недоліками проданого товару. Комплектність товару. Комплект товару. Правові наслідки передавання некомплектного товару. Тара та упаковка за договором купівлі-продажу. Правові наслідки передавання товару з порушенням вимоги про тару та (або) упаковку. Збереження права власності за продавцем.

Види договорів купівлі-продажу. Договір роздрібної купівлі-продажу: сторони, зміст. Договір найму-продажу: сторони та зміст. Поняття договору поставки: сторони та зміст. Договір контрактації сільськогосподарської продукції. Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу.

Договір міні: поняття, форма, сторони та зміст договору. Правове регулювання договору міні.

Договір дарування. Поняття договору дарування. Предмет, форма, сторони у договорі дарування. Зміст договору дарування. Види договору дарування. Розірвання договору дарування на вимогу дарувальника. Позовна давність, що застосовується до вимог про розірвання договору дарування.

Поняття договору пожертви та його зміст.

Договір ренти. Поняття договору ренти. Форма договору ренти. Сторони у договорі ренти. Зміст договору ренти. Форма і розмір ренти. Строк виплати ренти.

Розрахунки між сторонами у разі розірвання договору ренти. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження предмету ренти.

Договір довічного утримання (догляду). Поняття та ознаки договору довічного утримання (догляду). Форма та сторони у договорі довічного утримання (догляду). Зміст договору довічного утримання (догляду). Особливості укладення договору довічного утримання (догляду) щодо майна, що є у спільній сумісній власності. Припинення договору довічного утримання (догляду). Правові наслідки смерті набувача. Правові наслідки припинення юридичної особи-набувача.

Тема 19. Договори про передачу майна у користування

Договір найму (оренди). Поняття договору найму (оренди) та сфера його застосування. Сторони у договорі найму (оренди). Форма, предмет, ціна та строк договору найму. Зміст договору найму (оренди). Правове регулювання піднайму. Припинення договору найму. Право наймодавця на відмову від договору найму (оренди). Розірвання договору найму на вимогу наймодавця. Розірвання договору найму на вимогу наймача. Обов'язки наймача у разі припинення договору найму. Позовна давність, що застосовується до вимог, що впливають із договору найму.

Правове регулювання договору прокату. Предмет договору прокату. Особливості договору прокату.

Правове регулювання договору найму (оренди) земельної ділянки.

Правове регулювання договору найму будівлі або іншої капітальної споруди.

Найм (оренда) транспортного засобу. Предмет, форма та зміст договору найму (оренди) транспортного засобу. Особливості найму транспортного засобу з екіпажем, який його обслуговує.

Правове регулювання договору лізингу та його особливості.

Договір найму (оренди) житла. Конституційне право громадян на житло. Поняття договору найму житла. Види договорів найму житла. Форма та предмет договору найму житла. Сторони у договорі найму житла. Наймач та особи, які постійно проживають разом з ним. Тимчасові мешканці. Зміст договору найму житла. Договір піднайму житла. Розірвання договору найму житла. Правові наслідки розірвання договору найму житла.

Договір позички. Поняття договору позички. Форма договору позички. Сторони та зміст договору позички. Розірвання договору позички. Припинення договору позички. Правові наслідки неповернення речі після закінчення строку користування нею.

Тема 20. Договори про виконання робіт

Договір підряду. Поняття та значення договору підряду. Сторони в договорі підряду. Зміст договору підряду. Предмет договору підряду. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження матеріалу. Ціна роботи. Порядок оплати роботи. Кошторис. Ощадливість підрядника. Строки виконання роботи. Права та обов'язки сторін. Правові наслідки порушення умов договору підряду. Конфіденційність одержаної сторонами інформації. Позовна давність, що застосовується до неякісної роботи. Початок перебігу позовної давності в окремих випадках.

Види договорів підряду. Договір побутового підряду та його значення. Сторони договору побутового підряду. Форма договору побутового підряду. Гарантії прав замовника. Зміст договору побутового підряду. Розмір плати за договором побутового підряду. Правові наслідки нез'явлення замовника за одержанням роботи.

Поняття та значення договору будівельного підряду. Джерела регулювання підрядних відносин у будівництві. Зміст договору будівельного підряду. Передання та прийняття робіт. Відповідальність підрядника та замовника.

Поняття договору підряду на проведення проектних та пошукових робіт. Вихідні дані для проведення проектних та пошукових робіт. Права та обов'язки замовника і підрядника. Відповідальність підрядника за недоліки документації та робіт.

Договір на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Поняття, роль та значення договорів на виконання

науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Сторони у договорах на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Форма договорів на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Строки виконання робіт. Зміст договорів на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Права та обов'язки сторін. Наслідки неможливості досягнення результату. Відповідальність виконавця за порушення договору.

Тема 21. Договори про надання послуг

Договір про надання послуг. Поняття договору про надання послуг. Сторони в договорі про надання послуг. Плата та строк договору про надання послуг. Зміст договору про надання послуг. Відповідальність виконавця за порушення договору про надання послуг. Розірвання договору про надання послуг.

Договір перевезення. Види перевезень та їх правове регулювання. Договір перевезення вантажу: сторони, зміст, укладення та оформлення. Виконання договору перевезення вантажу. Права і обов'язки сторін за договором. Відповідальність сторін за договором перевезення вантажу. Втрата, нестача, псування вантажу. Обставини, що звільняють перевізника від відповідальності.

Поняття договору перевезення пасажирів та багажу. Права та обов'язки сторін у договорі.

Поняття договору чартеру (фрахтування). Види договорів чартеру (фрахтування). Договір морського чартеру. Договір повітряного чартеру. Особливості відповідальності за договором чартеру (фрахтування).

Претензії та позови при перевезеннях. Порядок подання позовів у спорах, пов'язаних з перевезенням у транспорті загального сполучення.

Договір транспортного експедирування. Поняття договору транспортного експедирування. Сторони в договорі. Форма договору транспортного експедирування. Виконання договору. Відповідальність сторін за невиконання або неналежне виконання обов'язків за договором. Відмова від договору.

Договір зберігання. Поняття договору зберігання. Підстави виникнення зобов'язань зі зберігання. Сторони, предмет, об'єкти, форма та строк договору зберігання. Права та обов'язки сторін за договором зберігання. Відповідальність сторін у зобов'язаннях зберігання. Зберігання на товарному складі. Спеціальні види зберігання. Зберігання речі у ломбарді. Зберігання цінностей у банку. Зберігання багажу у камерах схову організацій, підприємств транспорту. Зберігання речей у гардеробі організації. Зберігання багажу пасажира під час його перевезення. Зберігання речей у готелі. Зберігання речей, що є предметом спору. Зберігання автотранспортних засобів. Договір охорони.

Договір доручення. Поняття та значення договору доручення. Сторони у договорі доручення. Строк договору доручення. Зміст доручення. Виконання доручення. Особисте виконання договору доручення. Права та обов'язки повіреного та довірителя. Припинення договору доручення. Наслідки

припинення договору доручення. Обов'язки спадкоємця повіреного та ліквідатора юридичної особи - повіреного.

Договір комісії. Поняття договору комісії. Умови договору комісії. Зміст договору комісії.

Виконання договору комісії. Субкомісія. Виконання договору, укладеного комісіонером з третьою особою. Відступ від вказівок комітента. Права та обов'язки комітента та комісіонера. Наслідки смерті фізичної особи або припинення юридичної особи - комісіонера. Особливості окремих видів комісії.

Договір управління майном. Поняття та ознаки договору управління майном. Предмет, істотні умови, форма та строк договору управління майном. Права та обов'язки сторін у договорі управління майном. Відповідальність управителя. Підстави припинення договору управління майном. Особливості управління цінними паперами.

Змістовий модуль 5. Зобов'язання із спільної діяльності. Недоговірні зобов'язання. Спадкове право як підгалузь цивільного права

Тема 22. Зобов'язання із спільної діяльності.

Зобов'язання із спільної діяльності. Загальна характеристика зобов'язань із спільної діяльності. Види зобов'язань із спільної діяльності та підстави їх виникнення.

Поняття договору простого товариства. Сторони та зміст договору простого товариства. Відповідальність учасників за спільними зобов'язаннями. Розподіл прибутку. Виділення долі учасника на вимогу його кредитора. Припинення договору простого товариства. Відмова учасника від подальшої участі в договорі простого товариства та розірвання договору. Відповідальність учасника, щодо якого договір простого товариства припинений.

Тема 23. Недоговірні зобов'язання

Зобов'язання, що виникають з публічної обіцянки винагороди. Право на публічну обіцянку винагороди без оголошення конкурсу.

Зміст завдання. Строк (термін) виконання завдання. Зміна умов публічної обіцянки винагороди. Правові наслідки виконання завдання. Припинення зобов'язання у зв'язку з публічною обіцянкою винагороди.

Публічна обіцянка винагороди за результатами конкурсу. Право на оголошення конкурсу. Умови конкурсу. Зміна умов конкурсу. Відмова від проведення конкурсу. Переможець конкурсу. Особливості оцінювання результатів інтелектуальної, творчої діяльності, які подані на конкурс. Права переможця конкурсу. Повернення учаснику конкурсу речі, що подана на конкурс.

Зобов'язання із вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. Поняття зобов'язань із вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. Надання звіту про вчинення дій в майнових інтересах

іншої особи без її доручення. Відшкодування витрат, понесених особою у зв'язку із вчиненням нею дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.

Зобов'язання, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи. Зобов'язання, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи.

Зобов'язання, що виникають у зв'язку з рятуванням майна іншої особи.

Зобов'язання, що виникають внаслідок створення загрози життю, здоров'ю та майну фізичної особи або майну юридичної особи. Поняття та елементи зобов'язань, що виникають внаслідок створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної або юридичної особи. Наслідки неусунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної або юридичної особи. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок неусунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.

Зобов'язання з набуття, збереження майна без достатньої правової підстави. Поняття зобов'язань з набуття, збереження майна без достатньої правової підстави.

Повернення в натурі безпідставно набутого майна. Відшкодування доходів від безпідставно набутого майна і витрат на його утримання. Безпідставно набуте майно, що не підлягає поверненню.

Тема 24. Зобов'язання із заподіяння шкоди як особливий вид недоговірних зобов'язань

Зобов'язання із заподіяння шкоди. Поняття та елементи зобов'язань із заподіяння шкоди. Поняття деліктної відповідальності та її зміст. Особливості недоговірної відповідальності та її функції. Поняття шкоди. Протиправність поведінки заподіювача шкоди. Вина заподіювача шкоди. Загальні підстави відповідальності за завдану майнову шкоду.

Підстави відповідальності за завдану моральну шкоду. Відшкодування моральної шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи. Відшкодування шкоди, завданої особою у разі здійснення нею права на самозахист. Відшкодування шкоди, завданої прийняттям закону про припинення права власності на певне майно. Відшкодування шкоди, завданої у стані крайньої необхідності. Відшкодування юридичною або фізичною особою шкоди, завданої їхнім працівником чи іншою особою. Відшкодування шкоди, завданої органом державної влади або органом місцевого самоврядування. Відшкодування шкоди, завданої посадовою або службовою особою органу державної влади або органу місцевого самоврядування. Відшкодування шкоди, завданої органом державної влади або органом місцевого самоврядування у сфері нормотворчої діяльності. Відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу дізнання, досудового слідства, прокуратури або суду. Відшкодування майнової шкоди фізичній особі, яка потерпіла від злочину. Відшкодування шкоди, завданої малолітньою особою. Відшкодування шкоди,

завданої неповнолітньою особою. Відшкодування шкоди, завданої неповнолітньою особою після набуття нею повної цивільної дієздатності. Відшкодування шкоди, завданої кількома малолітніми особами. Відшкодування шкоди, завданої кількома неповнолітніми особами. Відшкодування шкоди батьками, позбавленими батьківських прав. Відшкодування шкоди, завданої недієздатною фізичною особою. Відшкодування шкоди, завданої фізичною особою, цивільна дієздатність якої обмежена. Відшкодування шкоди, завданої фізичною особою, яка не усвідомлювала значення своїх дій та (або) не могла керувати ними. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок взаємодії кількох джерел підвищеної небезпеки. Відшкодування ядерної шкоди. Відшкодування шкоди, завданої спільно кількома особами. Право зворотної вимоги до винної особи. Способи відшкодування шкоди, завданої майну потерпілого. Урахування вини потерпілого і матеріального становища фізичної особи, яка завдала шкоди. Відшкодування шкоди особою, яка застрахувала свою цивільну відповідальність.

Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю.

Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг).

Тема 25. Спадкове право як підгалузь цивільного права

Спадкове право. Генеза спадкового права. Поняття та значення спадкування. Види спадкування. Склад спадщини. Права та обов'язки особи, які не входять до складу спадщини. Відкриття спадщини. Місце відкриття спадщини. Особливості спадкування деяких видів майна. Час відкриття спадщини. Місце відкриття спадщини. Спадкоємці. Право на спадкування. Обов'язки спадкоємців.

Спадкування за заповітом. Поняття заповіту. Право на заповіт. Права заповідача. Заповідальний відказ. Предмет заповідального відказу. Право на обов'язкову частку у спадщині. Заповіт з умовою. Заповіт подружжя. Підпризначення спадкоємця. Спадкування частини спадщини, що не охоплена заповітом. Встановлення сервітуту у заповіті. Форма заповіту. Посвідчення заповіту. Поняття секретного заповіту. Оголошення нотаріусом секретного заповіту. Посвідчення заповіту при свідках. Право заповідача на скасування та зміну заповіту. Таємниця заповіту. Тлумачення заповіту. Недійсність заповіту.

Виконання заповіту. Право заповідача на призначення виконавця заповіту. Призначення виконавця заповіту за ініціативою спадкоємців. Призначення виконавця заповіту нотаріусом. Згода особи на призначення її виконавцем заповіту. Повноваження виконавця заповіту. Право виконавця заповіту на плату за виконання своїх повноважень. Контроль за виконанням заповіту. Право на оскарження дій виконавця заповіту. Строк чинності повноважень виконавця заповіту. Право виконавця заповіту на відмову від здійснення своїх повноважень.

Спадкування за законом. Черговість спадкування за законом. Зміна черговості одержання права на спадкування. Спадкування усиновленими та усиновлювачами. Перша черга спадкоємців за законом. Друга черга спадкоємців за законом. Третя черга спадкоємців за законом. Четверта черга спадкоємців за законом. П'ята черга спадкоємців за законом. Розмір частки у спадщині спадкоємців за законом.

Здійснення права на спадкування. Прийняття спадщини. Подання заяви про прийняття спадщини. Строки для прийняття спадщини. Прийняття заповідального відказу. Наслідки пропущення строку для прийняття спадщини. Право на відмову від прийняття спадщини. Правові наслідки відмови від прийняття спадщини. Перехід права на прийняття спадщини. Відумерлість спадщини. Поділ спадщини між спадкоємцями. Переважне право окремих спадкоємців на виділення спадкового майна в натурі. Перерозподіл спадщини. Пред'явлення кредитором спадкодавця вимог до спадкоємців. Обов'язок спадкоємців задовольнити вимоги кредитора. Охорона спадкового майна. Управління спадщиною.

Оформлення права на спадщину. Право спадкоємця на одержання свідоцтва про право на спадщину. Обов'язок спадкоємця звернутися за свідоцтвом про право на спадщину на нерухоме майно. Строк видачі свідоцтва про право на спадщину. Державна реєстрація права на спадщину. Внесення змін до свідоцтва про право на спадщину. Визнання недійсним свідоцтва про право на спадщину.

Поняття спадкового договору. Сторони у спадковому договорі. Форма спадкового договору. Обов'язки набувача у спадковому договорі. Особливості спадкового договору з участю подружжя. Забезпечення виконання спадкового договору. Розірвання спадкового договору.

1.2 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин для денної форми навчання							
		Всього		У тому числі					
				Лекц.		Семін.		Сам. роб.	
1	2	3	4	5	6	7	8	11	12
Модуль 1.									
Змістовий модуль 1. Поняття цивільного права. Цивільні правовідносини									
1	Цивільне право як галузь права	6		2		2		2	
2	Цивільні правовідносини	6						4	
3	Фізичні особи як суб'єкти цивільного права	8		2		2		4	
4	Юридичні особи як суб'єкти	6						6	

цивільного права				
5 Об'єкти цивільних прав	4			4
Разом за змістовим модулем 1	30	4	4	22
Змістовий модуль 2. Правочини. Представництво. Строки і терміни реалізації та захисту цивільних прав. Право власності та інші речові права.				
6 Правочини	8	2	2	2
7 Представництво	4			4
8 Строки та терміни. Позовна давність	4			4
9 Загальні положення про право власності	6	2	2	2
10 Підстави набуття та припинення права власності	4			4
11 Право спільної власності	4			4
Разом за змістовим модулем 5	30	4	4	26
Змістовий модуль 3. Зобов'язальне право. Цивільно-правова відповідальність.				
12 Загальні положення про зобов'язання	8	2	2	4
13 Виконання зобов'язання	6			6
14 Забезпечення виконання зобов'язання	6			6
15 Припинення зобов'язання	4			4
16 Відповідальність за порушення зобов'язань	6			6
Разом за змістовим модулем 7	30	2	2	26
Змістовий модуль 4. Договірні зобов'язання				
17 Цивільно-правовий договір	8	2	2	4
18 Договори про передачу майна у власність	6			6
19 Договори про передачу майна у користування	6			6
20 Договори про виконання робіт	6			6
21 Договори про надання послуг	4			4
Разом за змістовим модулем 4	30	2	2	26
Змістовий модуль 5. Зобов'язання із спільної діяльності. Недоговірні зобов'язання. Спадкове право як підгалузь цивільного права				
22 Зобов'язання із спільної діяльності	8			8
23 Недоговірні зобов'язання	8	2		4
24 Зобов'язання із заподіяння шкоди як особливий вид недоговірних зобов'язань.	8			8
25 Спадкове право як підгалузь цивільного права	6	2	2	4
Разом за змістовим модулем 4	30	4	2	24
Усього годин за дисципліну	150	16	14	110

1.3. Критерії оцінювання самостійної (індивідуальної) роботи студентів

Важливим елементом навчального процесу при вивченні дисципліни «Цивільне право» є самостійна, індивідуальна робота студентів та контроль за їх виконанням. Самостійна (індивідуальна) робота має на меті розширення та дослідження питань винесених на розгляд на лекційних заняттях, а також опрацювання питань, які не були висвітлені на лекційних та семінарських заняттях. Контроль дозволяє оцінювати та вимірювати здобуті студентами в процесі самостійного опрацювання знання, уміння та навички, відіграє важливу роль у забезпеченні належного рівня підготовки фахівців.

Критерії оцінювання самостійної (індивідуальної) роботи студентів. Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання самостійної (індивідуальної) роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння робити обґрунтовані висновки, компетентність у розкритті питань, що досліджуються, наявність навчальної, наукової або практичної значимості та новизни в індивідуальних роботах, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння знаходити необхідну інформацію, навички і прийоми виконання ситуаційних завдань, самореалізація на семінарських заняттях, а також самостійність та своєчасність здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Максимально можливий бал за конкретним завданням ставить за умови відповідності виду самостійної роботи або усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів.

Перелік завдань для самостійної роботи студентів (обов'язкових для виконання та за вибором студентів), форми організації та звітності, терміни виконання та кількість балів, які можна отримати за виконання завдань, визначаються кафедрою під час розробки робочої навчальної програми дисципліни.

Виконання та оцінювання вибіркового виду самостійної роботи (презентація міні-лекції, обговорення проблемних питань, доповідь на наукову студентську конференцію, участь в студентській олімпіаді, підготовка наукових публікацій тощо) здійснюється таким чином:

- презентація аналітичного огляду наукових публікацій – 0-5 балів;
- презентація реферату – 0-5 балів;
- участь в розробці, підготовці, виготовленні навчальних матеріалів (казусів тощо), або наочних навчальних матеріалів (плакатів, слайд-шоу, мультимедійних посібників тощо) – 0-5 балів;
- доповідь на наукову студентську конференцію, участь в студентській олімпіаді, підготовка наукових публікацій з питань фінансового права – 0-5 балів.
- несамостійний характер виконання роботи (виявлення ідентичних за змістом робіт чи її частин; компіляції тексту підручника) є підставою для її не зарахування.

2. ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Цивільне право, як галузь права

1. Поняття цивільного права як приватного права.
2. Предмет та метод цивільного права.
3. Функції цивільного права.
4. Принципи цивільного права.
5. Система цивільного права.

Теми індивідуально-дослідних завдань

1. Місце цивільного права в галузях приватного права України.
2. Сучасний стан та перспективи розвитку науки цивільного права.
3. Диспозитивний метод регулювання суспільних відносин.
4. Співвідношення принципів законності і справедливості у регулюванні цивільних відносин.
5. Роль норм моралі, звичаїв ділового обороту в застосуванні цивільного законодавства.
6. Кодифікація цивільного законодавства на сучасному етапі.

Інформаційні джерела

Нормативні акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Цивільний кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст.35.

Навчально-методична література

1. Басай О.В. Поняття та значення принципів цивільного права. Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. праць. 2012. Вип. 66. С.16-24.
2. Басай О.В. Принцип свободи договору за цивільним законодавством України. Прикарпатський юридичний вісник: Збірник наукових праць. 2013. Вип. 1 (3). С.117-127.
3. Басай О.В. Принцип судового захисту цивільних прав та інтересів. Європейські перспективи. 2013. № 4. С.130-135.
4. Кузнецова Н.С., Довгерт А.С. Цивільний кодекс України: визнані здобутки кодифікації. Право України. 2014. № 2. С.9-24.
5. Матійко М.В. Диференціація функцій цивільного права. Актуальні проблеми держави і права. 2008. С.68-74.
6. Ромовська З.В. Загальні засади цивільного права. Вісник Академії адвокатури України. 2005. Вип. 4. С.10-21.
7. Сібільов М. Предмет приватного (цивільного) права. Право України. 2014. № 6. С.66-74.

8. Харитонов Є.О. Категорії «приватне право», «цивільне право України» та «цивільне законодавство України»: до проблеми співвідношення. Наукові праці Національного університету «ОЮА». 2012. С.157-169.

9. Харитонов Є.О. Нариси теорії цивілістики (поняття та концепти): монографія. Одеса: Фенікс, 2008. С.22-118.

10. Штанько А. Захисна функція цивільного права. Вісник Національної академії прокуратури України № 3(41). С.39-45.

Тема 2. Цивільні правовідносини

1. Поняття цивільних правовідносин.
2. Елементи цивільних правовідносин.
3. Види цивільних правовідносин.
4. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин.

Теми індивідуально-дослідних завдань

1. Співвідношення цивільних правовідносин з відносинами, які складають предмет регулювання інших галузей права.
2. Порівняльна характеристика абсолютних та відносних цивільних правовідносин.
3. Юридичні вчинки як підстави виникнення цивільних правовідносин.
4. Події як підстави виникнення цивільних правовідносин.
5. Види юридичних фактів.

Інформаційні джерела

Нормативні акти

1. Конституція України. Затв. Законом України від 28.06.1996. ВВРУ. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18. Ст. 144.
3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40-44. Ст. 35.
4. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства. Закон України від 04.02.1994. Зібрання законодавства України. Т. 8, 8(3)22.
5. Про громадянство України. Закон України від 18.01.2001. ОВУ. 2001. № 9. Ст. 342.
6. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15 травня 2003 року № 755-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 31-32. Ст.263.
7. Про акціонерні товариства. Закон України від 17.09.2008. ОВУ. 2008. № 81.Ст. 2727.

8. Порядок розгляду заяв про зміну імені (прізвища, власного імені, по батькові) фізичної особи. Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.2007 № 915. ОВУ. 2007. № 52. Ст. 2115.

9. Про затвердження Правил реєстрації актів громадянського стану в Україні. Наказ Міністерства юстиції України в ред. від 18.11.2003 № 140/5. ОВУ. 2003. № 48. Ст. 2538.

Навчально-методична література

1. Азімов Ч. Н. Поняття цивільних правовідносин // Вісник університету внутрішніх справ. 1999. Вип. 6. С. 18-22.

2. Коструба А. Цивільне правовідношення в механізмі правового регулювання // Вісник Національної академії правових наук України. 2014. № 1. С. 112-120.

3. Надьон В. В. Аналіз поділу цивільних правовідносин на абсолютні та відносні // Проблеми законності. 2013. Вип. 122. С. 56-64.

4. Римарчук Р. Основні положення класифікації цивільних правовідносин // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Юридичні науки. 2016. № 855. С. 464-469.

5. Сліпченко С. О. Місце об'єктів особистих немайнових правовідносин у системі об'єктів цивільного права // Право і суспільство. 2013. № 6.2. С. 92-97.

6. Фучеджі В. Д. Правова характеристика цивільних правовідносин // Південноукраїнський правничий часопис. 2014. № 2. С. 71-73.

7. Шимон С. І. Майнові права в системі об'єктів цивільних правовідносин та цивільного обороту // Форум права. 2011. № 4. С. 841-846.

8. Шимон С. І. Поняття майнових цивільних правовідносин як сфери реалізації та обігу майнових прав // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 18 : Економіка і право. 2012. Вип. 17. С. 132-137.

9. Шимон С. І. Співвідношення понять "об'єкт цивільних прав" та "об'єкт цивільних правовідносин" (до наукової дискусії) // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 18 : Економіка і право. 2010. Вип. 10. С. 217-225.

10. Шишка Р. Б. Види цивільних правовідносин // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2007. № 36. С. 315-323.

Тема 3. Фізичні особи як суб'єкти цивільного права

1. Поняття та індивідуалізація фізичної особи.

2. Цивільна правоздатність та дієздатність фізичної особи.

3. Опіка та піклування.

4. Місце проживання фізичної особи та його цивільно-правове значення.

5. Підстави, порядок та правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою.

6. Акти цивільного стану.
7. Фізична особа – підприємець.

Теми індивідуально-дослідних завдань

1. Цивільна правосуб'єктність фізичних осіб за законодавством України.
2. Проблема суб'єктивного цивільного права і зловживання ним.
3. Деліктоздатність малолітніх і неповнолітніх фізичних осіб за цивільним законодавством України та зарубіжних країн.
4. Встановлення опіки над майном фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою.
5. Проблеми поновлення правового статусу особи, яка була визнана безвісно відсутньою або оголошена померлою та з'явилась.

Інформаційні джерела

Нормативні акти

1. Цивільний кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст.35.
2. Цивільний процесуальний кодекс: Закон України від 18.03.2004 року № 1618-IV // Відомості Верховної Ради України. 2004. №№ 40-42. Ст.492.
3. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 року № 755-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 31-32. Ст.263.
4. Правила державної реєстрації актів цивільного стану в Україні, затверджені Наказом Міністерства юстиції України 18.10.2000 року № 52/5 (у ред. наказу Мін. юстиції України 24.12.2010 року № 3307/5) [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0719-00>.

Навчально-методична література

1. Адаховська Н.С. Аналіз деяких аспектів встановлення опіки над майном фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою. Часопис цивілістики. 2015. Вип. 19. С.83-87.
2. Андрюшкова О.А. Поняття та підстави обмеження цивільної дієздатності фізичної особи за законодавством України та зарубіжних країн. Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди. 2012. Вип. 12. С.195-201.
3. Бутков І.М. Щодо визначення поняття «правовий статус фізичної особи - підприємця». Форум права. 2013. № 3. С.70-76.
4. Бобко В.Г. Захист права власності фізичних осіб, визнаних безвісно відсутніми або оголошених померлими. Підприємництво, господарство і право. 2012. № 5. С.82-84.
5. Бойченко Г.М., Шум С.С. Правові та процесуальні аспекти визнання особи недієздатною. Форум права. 2011. № 1. С.94-99.

6. Волкова Н.В. Щодо визначення підстав обмеження цивільної дієздатності фізичної особи при розгляді справ у цивільному судочинстві. Часопис цивілістики. 2015. Вип. 18. С.91-94.

7. Гринько С.Д. Деліктоздатність неповнолітніх фізичних осіб за цивільним законодавством України та зарубіжних країн: порівняльно-правовий аналіз. Часопис цивілістики. 2015. Вип. 19. С.158-165.

8. Дем'яненко О.В. Статус фізичної особи - підприємця: проблеми застосування законодавства. Мала енциклопедія нотаріуса. 2011. № 1. С.157-158.

9. Доманська М. Підстави зміни правового статусу фізичної особи у справах про обмеження дієздатності фізичної особи. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2012. Вип. 94. С.62-64.

10. Січко Д.С., Ісмаїлова У.Ш. Окремі проблеми поновлення правового статусу особи, яка була визнана безвісно відсутньою або оголошена померлою та з'явилась. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2014. Вип. 28. Том 1. С.128-131.

Тема 4. Юридичні особи як суб'єкти цивільного права

1. Сутність юридичної особи.
2. Поняття та ознаки юридичної особи.
3. Класифікація юридичних осіб.
4. Створення юридичної особи.
5. Індивідуалізація юридичної особи.
6. Цивільна правоздатність і цивільна дієздатність юридичної особи.
7. Органи юридичної особи.
8. Організаційно-правові форми юридичних осіб.
9. Філії та представництва.
10. Припинення юридичних осіб.

Теми індивідуально-дослідних завдань

1. Особливості правового становища ПАТ.
2. Особливості правового становища ПрАТ.
3. Особливості правового становища ТОВ та ТДВ.
5. Особливості правового становища повного товариства.
6. Особливості правового становища командитного товариства.

Інформаційні джерела

Нормативні акти

Рекомендована література та нормативно-правові акти

1. Господарський кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-15 // Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 18-22. Ст.144.
2. Цивільний кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст.35.

3. Про акціонерні товариства: Закон України від 17 вересня 2008 року № 514-VI // Відомості Верховної Ради України. 2008. №№ 50-51. Ст.384.
4. Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 5 липня 2012 року № 5073-VI // Відомості Верховної Ради України. 2013. № 25. Ст.252.
5. Про господарські товариства: Закон України від 19 вересня 1991 року № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. 1991. № 49. Ст.682.
6. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 року № 755-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 31-32. Ст.263.
7. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 6 лютого 2018 року № 2275-VIII // Відомості Верховної Ради України. 2018. № 13. Ст.69.

Навчально-методична література

1. Белінська К. Порядок реєстрації створення юридичної особи шляхом виділу. Алгоритм дій нотаріуса як державного реєстратора. Мала енциклопедія нотаріуса. 2017. № 4(94). С.88-90.
2. Борисова В. Інститут юридичної особи у праві України. Право України. 2010. № 12. С.25-31.
3. Дашковська О.О. Юридична особа як суб'єкт правовідносин: загальнотеоретичний підхід. Порівняльно-аналітичне право. 2013. № 3-2. С.21-24.
4. Дорошенко Л. Стан та перспективи розвитку законодавства про ліквідацію юридичної особи. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 3. С.64-68.
5. Дякович М.М., Юркевич Ю.М. Індивідуалізація юридичних осіб та їх об'єднань у нотаріальній практиці. Адвокат. 2012. № 8(43). С.18-23.
6. Жеков Д.В. До питання про підстави ліквідації юридичної особи та її класифікація. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2014. № 28. Том 1. С.121-124.
7. Жеков Д.В. Поняття юридичної особи та її ознаки. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2014. Вип. 4. Том 1. С.125-128.
8. Жорнокуй Ю.М. Проблемні питання застосування конструкції «юридична особа публічного права». Право та інновації. 2016. № 4(16). С.41-48.
9. Зозуляк О.І. Правові форми реалізації цивільної правосуб'єктності юридичних осіб: поняття, особливості, види. Вісник Вищої ради юстиції. 2012. № 3(11). С.41-50.
10. Зубар В.М. Співвідношення понять «юридична особа публічного права» та «юридична особа приватного права». Актуальні проблеми держави і права. 2008. Вип. 41. С.30-33.
11. Кочергіна К.О. Організаційно-правові форми господарських товариств у контексті розвитку економічних відносин. Вісник Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого. 2010. № 2. С.105-116.

12. Кочин В. Правова сутність юридичної особи. Юридична Україна. 2013. № 5. С.43-48.
13. Кучеренко І.М. Організаційно-правові форми юридичних осіб приватного права: монографія. К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2004. 328 с.
14. Лісніча Т.В. Сутність юридичної особи публічного права. Порівняльно-аналітичне право. 2016. № 5. С.107-110.
15. Миронюк С.А. Особливості визначення цивільної правоздатності та дієздатності юридичних осіб. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2015. № 4. С.172-179.
16. Спасибо-Фатеева І.В. Юридичні особи за Цивільним кодексом України. Приватне право. 2013. № 2. С.62-70.

Тема 5. Об'єкти цивільних прав

1. Загальні положення про об'єкти
2. Речі як об'єкти цивільних прав
3. Гроші та валютні цінності
4. Цінні папери
5. Дії (результати робіт, послуги)
6. Нематеріальні блага
7. Особисті немайнові блага фізичної особи

Теми індивідуально-дослідних завдань

1. Гроші як об'єкт цивільних правовідносин.
2. Цінні папери як об'єкт цивільних правовідносин.
3. Інформація як об'єкт цивільних правовідносин.
4. Майнові права в системі об'єктів цивільних правовідносин.
5. Тварина як особливий об'єкт цивільних прав.

Інформаційні джерела

Нормативні акти

1. Цивільний кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст.35.
2. Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 року № 5178-VI // Відомості Верховної Ради України. 2013. № 39. Ст.517.
3. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 року № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України. 1992. № 48. Ст.650.
4. Про тваринний світ: Закон України від 13.12.2001 року № 2894-III // Відомості Верховної Ради України. 2002. № 14. Ст.97.
5. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 року № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. 2006. № 31. Ст.268.

Навчально-методична література

1. Вороніна Н.В. До питання оборотоздатності об'єктів цивільних прав. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2014. Вип. 6-1. Том 1. С.131-133.
2. Гаращенко Л.П., Шкуратовський В.С. Правова характеристика цінних паперів: теоретичний аналіз. Молодий вчений. 2015. № 11(26). С.114-118.
3. Іванів Н.І. Гроші як об'єкт цивільних правовідносин. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2015. № 17 том 2. С.63-66.
4. Заїка Ю., Скрипник В. Інформація в системі цивільних прав. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 1. С.240-245.
5. Кодинець А.О. Інформація як об'єкт цивільних прав: концепція, методологія, правова природа. Право України. 2015. № 1. С.107-115.
6. Кологойда О. Поняття та юридична природа цінних паперів. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2011. № 86. С.36-39.
7. Майданик Л.Р. Деякі аспекти оборотоздатності особистих немайнових благ фізичних осіб за цивільним законодавством України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2014. Вип. 28. Том 1. С.141-143.
8. Некіт К.Г. Доменне ім'я як об'єкт цивільних прав. Часопис цивілістики. 2017. № 23. С.40-45.
9. Скрипник В. Речі, обмежені в цивільному обороті, як об'єкти цивільних прав. Підприємництво, господарство і право. 2018. № 1. С.36-40.
10. Скрипник В.Л. Речі з родовими ознаками як об'єкти цивільних прав. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2017. Вип. 42. С.93-97.
11. Сліпченко С.О. Ім'я фізичної особи та його місце в системі об'єктів цивільного права. Форум права. 2014. № 3. С.352-355.
12. Сліпченко С.О. Місце об'єктів особистих немайнових правовідносин у системі об'єктів цивільного права. Право і суспільство. 2013. № 6-2. С.92-97.
13. Спектор О.М. Тварина як особливий об'єкт речових прав. Прикарпатський юридичний вісник. 2015. № 3(9). С. 70-76.
14. Шимон С.І. Майнові права в системі об'єктів цивільних правовідносин та цивільного обороту. Форум права. 2011. № 4. С.841-846.
15. Шимон С.І. Сутність майнових прав як об'єктів цивільних правовідносин: спроба теоретичного осмислення. Держава і право. 2013. Вип. 59. С.208-213.
16. Яриш О. Дефініція інформації як окремого об'єкта цивільних прав. Юридична Україна. 2014. № 9. С.59-64.

Тема 6. Правочини

1. Поняття правочину та його ознаки
2. Види правочинів
3. Умови дійсності правочину
4. Способи волевиявлення. Форма правочину
5. Державна реєстрація правочину
6. Недійсність правочину
7. Правові наслідки недійсності правочину. Визнання нікчемного правочину дійсним

Теми індивідуально-дослідних завдань

1. Правочини в судовій та нотаріальній практиці.
2. Електронна форма правочину.
3. Особливості вчинення правочинів неповнолітніми, обмежено дієздатними і недієздатними особами.
4. Правова природа реституції.
5. Історико-правовий аналіз недійсних правочинів.
6. Недійсність правочинів, учинених під впливом помилки, обману, насильства.

Інформаційні джерела

Нормативні акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Цивільний кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст.35.

Навчально-методична література

1. Бардаченко Д.В., Дзюба І.В. Неусвідомлення особою значення своїх дій як підстава недійсності правочинів з дефектами волі. Право і суспільство. 2017. № 6-2. С.53-57.
2. Бахаєва А.С. Правочин, який вчинено під впливом помилки, обману (шахрайства). Форум права. 2018. № 1. С.8-15.
3. Бахаєва А.С. Юридична природа недійсного правочину. Право і безпека. 2015. № 4(59). С.115-120.
4. Бернада Є.В. Наслідки нікчемності правочинів у структурі способів захисту цивільних прав. Науковий вісник публічного та приватного права. 2017. Вип. 5 том 1. С.75-80.
5. Борисова Ю. До проблеми входження «електронної» форми правочину в традиційну класифікацію форм правочину. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2011. Вип. 88. С.93-95.
6. Водоп'ян Т.В. Вирішення справ про визнання недійсними правочинів, вчинених дієздатною особою в момент, коли вона не

усвідомлювала значення своїх дій та (або) не могла керувати ними. Часопис Національного університету «Острозька академія». 2016. № 2(14). С.1-16.

7. Гуйван П.Д. Зміст та часові чинники охоронних вимог про незаконність правочинів. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2016. № 6 том 1. С.20-25.

8. Давидова І.В. Поняття та ознаки обману як підстави недійсності правочину. Актуальні проблеми держави і права. 2011. Вип. 59. С.218-225.

9. Длугош О.І. Недійсність правочину, який вчинений у результаті зловмисної домовленості однієї сторони з іншою стороною. Науково-інформаційний вісник «Право». 2014. № 9. С.156-162.

10. Крат В.І. Недійсність правочинів, вчинених під впливом насильства. Правовий вісник Української академії банківської справи. 2012. № 2(7). С.62-65.

11. Крат В.І. Недійсність правочинів, учинених під впливом помилки. Юрист України. 2012. № 1-2 (18-19). С.35-40.

12. Міщенко М.В. Вчинення правочинів неповнолітніми особами без згоди батьків (усиновлювачів) або піклувальника. Право та інновації. 2015. № 4(12). С.176-182.

13. Міщенко М.В. Згода батьків та дозвіл органів опіки і піклування як обов'язкові правові підстави вчинення правочинів малолітніми та неповнолітніми особами. Право та інновації. 2015. № 3(11). С.162-166.

14. Самбір О. Помилка, що має істотне значення як підстава для визнання правочину недійсним. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 4. С.24-28.

15. Спаська М.О. Проблеми класифікації правочинів з дефектами (недоліками) волі. Вісник Вищої ради юстиції. 2011. № 4(8). С.97-105.

16. Таш'ян Р. Правова природа повернення одержаного за недійсним правочином: історичний аспект. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 3. С.49-53.

Тема 7. Представництво

1. Загальні положення про представництво та довіреність.
2. Підстави виникнення та види представництва.
3. Комерційне представництво.
4. Довіреність.
5. Представництво без повноважень або з їх перевищенням.

Теми індивідуально-дослідних завдань

1. Правова природа та зміст представництва у цивільному праві.
2. Представництво та довіреність у країнах континентальної системи права як цивільно-правові інститути.
3. Комерційне представництво та комерційне посередництво: порівняльна характеристика.

4. Довіреність: правова природа, форма та зміст.

Інформаційні джерела

Нормативні акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Господарський кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 18-22. Ст. 144.
3. Цивільний кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст.35.

Навчально-методична література

1. Балабан Д.В., Заборовський В.В., Співвідношення довіреності і договору доручення. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2017. Вип. 43. Том 1. С.93-96.
2. Галабурда Н.А. Особливості змісту поняття представництва у цивільному праві України. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2012. Вип. 3. С.21-27.
3. Гелецька І.О. Представництво без повноважень. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2014. Вип. 5. Том 1. С.155-159.
4. Климовська І.Я. Підстави виникнення комерційного представництва. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2008. № 3. С.1-10.
5. Климовська І.Я. Підстави припинення комерційного представництва. Університетські наукові записки. 2009. № 1(29). С.128-133.
6. Письменна О.П. Представництво та довіреність за цивільних правом країн континентальної системи права. Повітряльно-аналітичне право. 2016. № 5. С.117-120.
7. Потудінська О.В. Правове регулювання комерційного представництва. Повітряльно-аналітичне право. 2013. № 3-1. С.161-162.
8. Потудінська О.В. Правова природа комерційного посередництва. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2013. № 6-1 том 2. С.77-79.
9. Світлична Г.О. Законне представництво у цивільному судочинстві. Вісник Верховного Суду України. 2013. № 10(158). С.34-41.
10. Серая А. Поняття і правова природа довіреності. Підприємництво, господарство і право. 2016. № 12. С.53-57.
11. Спасибо-Фатеева І.В. Проблеми сучасного регулювання представництва. Університетські наукові записки. 2012. № 1(41). С.249-259.
12. Цюра В.В. Вольовий зміст відносин представництва. Університетські наукові записки. 2010. № 2(34). С.88-92.
13. Цюра В. Генеза дослідження інституту представництва у зарубіжній правовій доктрині. Національний юридичний журнал: теорія і практика. 2016. № 8. С.129-132.

14. Цюра В. Концепція представництва в світлі положень сучасного цивільного та цивільного процесуального законодавства України. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2012. № 90. С.45-48.

Тема 8. Строки та терміни. Позовна давність

1. Поняття і обчислення строків.
2. Види цивільно-правових строків та термінів.
3. Поняття, значення, види і межі дії строків позовної давності.
4. Початок перебігу, зупинення і перерив строків позовної давності.
5. Поновлення строків позовної давності. Наслідки спливу строків позовної давності.

Теми індивідуально-дослідних завдань

1. Правова природа строку в цивільному праві.
2. Проблеми правового регулювання підстав зупинення перебігу строку позовної давності.
3. Актуальні питання застосування позовної давності у сфері недійсності правочинів.

Інформаційні джерела

Нормативні акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Цивільний кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст.35.
3. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 року № 1023-XII // Відомості Верховної Ради ВВР. 1991. № 30. Ст.379.

Навчально-методична література

1. Алфьорова Т.М. Деякі питання класифікації строків у цивільному праві. Форум права. 2015. № 5. С.5-9.
2. Гуйван П.Д. Про судове застосування позовної давності. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2017. № 4. С.19-23.
3. Гужва А.М. Про деякі аспекти погашувальної давності у цивільному праві. Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. 2014. Вип. 17. С.97-100.
4. Карнаух Б.П. Позовна давність у практиці Європейського суду з прав людини. Проблеми законності. 2016. Вип. 134. С.24-36.
5. Крат В.І. Застосування позовної давності у сфері недійсності правочинів: аналіз судової практики. Проблеми законності. 2016. Вип. 134. С.15-23.

6. Маковій В.П. Правовий час у цивільному праві й цивільному процесі України. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2016. Випуск 2. Том 1. С.75-78.
7. Маріц Д.О. Загальна характеристика строків (термінів) та їх класифікація. Актуальні проблеми держави і права. 2007. Вип. 33. С.87-92.
8. Маріц Д.О. Преклюзивні строки в цивільному праві. Держава та регіони. Серія право. 2013. № 3(41). С.67-71.
9. Панченко С.С. Невизначений строк дії договору та його вплив на цивільно-правові зобов'язання. Університетські наукові записки. 2016. № 57. С.130-140.
10. Панченко С.С. Правова природа строку в цивільному праві. Університетські наукові записки. 2015. № 55. С.87-97.
11. Панченко С.С. Строк дії договору і строк виконання договірною зобов'язання у цивільному праві: питання взаємозв'язку й розмежування. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2015. Випуск 6. Том 1. С.107-110.
12. Петренко К.Р. Строки давності за українським законодавством: особливості та класифікація. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2015. Вип. 35. Частина I. Том 2. С.7-10.
13. Романюк В.А. Проблеми правового регулювання підстав зупинення перебігу строку позовної давності. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2017. Вип. 47. Том 1. С.159-162.
14. Сергієнко Н.А. Захист прав та інтересів майнового поручителя при спливі позовної давності за основним зобов'язанням. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2016. № 20. С.115-119.
15. Токар Н.В. Поновлення строків позовної давності у цивільному праві України. Право і безпека. 2006. № 5'1. С.135-138.

Тема 9. Загальні положення про право власності

1. Поняття та ознаки права власності.
2. Суб'єкти та об'єкти права власності.
3. Види права власності.
4. Захист права власності.

Теми індивідуально-дослідних завдань

1. Об'єкти, які не можуть перебувати у приватній власності фізичних осіб.
2. Особливості права власності господарських товариств та їх об'єднань.
3. Поняття та ознаки державної власності.
4. Поняття та ознаки комунальної власності.

Інформаційні джерела

Нормативні акти

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст.141.
2. Цивільний кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст.35.
3. Сімейний кодекс: Закон України від 10.01.2002 року № 2947-III // Відомості Верховної Ради України. 2002. №№ 21-22. Ст.135.

Навчально-методична література

1. Антонюк О. Зміст принципу непорушності права власності. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 5. С.5-9.
2. Борсук Н.Я. Охорона комунальної власності: проблеми законодавства та практика правозастосування. Право і суспільство. 2017. № 6-2. С.68-73.
3. Гуліда О.М. Способи захисту права власності: поняття та класифікація. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2014. Вип. 2. Том 1. С.168-173.
4. Кириченко Ю.В. Право приватної власності за Конституціями України та європейських держав. Право і суспільство. 2013. № 3. С.27-34.
5. Кісель В.Й. Трансформація концепцій про сутність права власності. Форум права. 2015. № 1. С.135-140.
6. Мірошніченко О.А. Право власності в розумінні Європейського суду з прав людини (загальна характеристика). Форум права. 2013. № 2. С.371-374.
7. Остапенко В.В. Право власності у рішеннях Конституційного Суду України. Форум права. 2016. № 3. С.186-193.
8. Несинова С.В. Правовий інститут права власності в контексті Європейського Суду з прав людини. Порівняльно-аналітичне право. 2017. № 3. С.38-41.
9. Пацурківський Ю. Правовий режим власності: поняття та зміст. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2013. № 6. С.3-9.
10. Пацурківський Ю.П. Основні підходи до визначення поняття та природи власності в цивільних правовідносинах. Науковий вісник Чернівецького університету. 2013. Вип. 682. С.59-64.
11. Перестюк І.М. Захист прав громадян на приватну власність: аналіз діяльності вищих органів публічної влади в Україні. Вісник НАДУ при Президентіві України. 2016. № 1. С.94-102.
12. Петровський П. Проблеми та перспективи розвитку соціального інституту приватної власності в Україні. Ефективність державного управління. 2017. Вип. 3(52). Ч.1. С.91-97.
13. Сорока О.О. Проблеми регулювання форм права власності в Україні. Право і суспільство. 2015. № 4 частина 3. С.111-115.

14. Харченко Г.Г. Право власності: окремі проблеми теорії та практики. Часопис Академії Адвокатури України. 2013. № 2(19). С.1-6.

15. Шала Л.В. Виникнення і розвиток інституту приватної власності в Стародавньому Римі. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2008. № 3. С.1-9.

16. Шала Л.В. Теорії походження права власності. Університетські наукові записки. 2009. № 4. С.106-111.

Тема 10. Підстави набуття та припинення права власності

1. Поняття і види підстав набуття права власності
2. Первісні та похідні, загальні та спеціальні підстави набуття права власності
3. Момент набуття права власності
4. Підстави припинення права власності

Теми індивідуально-дослідних завдань

1. Набуття права власності на житло.
2. Примусове припинення права власності.
3. Припинення права власності як форма його реалізації.

Інформаційні джерела

Нормативні акти

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30.Ст.141.

2. Цивільний кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст.35.

3. Сімейний кодекс: Закон України від 10.01.2002 року № 2947-III // Відомості Верховної Ради України. 2002. №№ 21-22. Ст.135.

Навчально-методична література

1. Антонюк О. Зміст принципу непорушності права власності. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 5. С.5-9.

2. Горяйнов А.М. Примусове припинення права власності. Судова апеляція. 2009. № 3(16). С.67-72.

3. Коваль О. Виникнення права власності на житло. Вісник Національної академії правових наук України. 2013. № 3(74). С.259-264.

4. Лисенко І.В. Щодо підстав набуття права приватної власності на житло. Право та управління. 2011. № 1. С.247-251.

5. Пацурківський Ю. Правовий режим власності: поняття та зміст. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2013. № 6. С.3-9.

6. Пацурківський Ю.П. Припинення права власності як форма його реалізації. Форум права. 2013. № 3. С.453-459.

7. Самбір М. Судовий захист прав та інтересів під час первинного набуття права власності на землю. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2011. Вип. 86. С.77-81.
8. Сурай Д. Підстави та способи набуття права власності: розмежування та взаємозв'язок. Юридичний вісник. 2013. № 2. С.109-113.
9. Харитонов Є., Харитонova О. Проблемні питання набуття та припинення права власності за цивільним законодавством України. Право України. 2011. № 5. С.60-68.
10. Харченко Г.Г. Право власності: окремі проблеми теорії та практики. Часопис Академії Адвокатури України. 2013. № 2(19). С.1-6.

Тема 11. Право спільної власності

1. Загальна характеристика та види права спільної власності
2. Право спільної часткової власності
3. Право спільної сумісної власності

Теми індивідуально-дослідних завдань

1. Спільна власність членів сім'ї за законодавством України.
2. Правовий режим спільної власності на нерухоме майно.
3. Правове регулювання виникнення права спільної власності на землю фізичних та юридичних осіб.
4. Способи захисту права спільної власності в судовому порядку.

Інформаційні джерела

Нормативні акти

1. Цивільний кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст.35.
2. Сімейний кодекс: Закон України від 10.01.2002 року № 2947-III // Відомості Верховної Ради України. 2002. №№ 21-22. Ст.135.
3. Житловий кодекс УРСР від 30 червня 1983 року № 5464-X // Відомості Верховної Ради. 1983. Додаток до № 28. Ст.573.
4. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III // Відомості Верховної Ради України. 2002. №№ 3-4. Ст.27.
5. Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку: Закон України від 29 листопада 2001 року № 2866-III // Відомості Верховної Ради України. 2002. № 10. Ст.78.
6. Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку: Закон України від 14 травня 2015 року № 417-VIII // Відомості Верховної Ради України. 2015. № 29. Ст.262.
7. Про фермерське господарство: Закон України від 19 червня 2003 року № 973-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 45. Ст. 363.

Навчально-методична література

1. Балюк Ю. Право спільної власності у багатоквартирному жилому будинку. Юридична Україна. 2015. № 1. С.53-59.
2. Біленко М. Підстави набуття права спільної сумісної власності подружжя. Юридична Україна. 2014. № 4. С.65-71.
3. Боднар Т.В. Здійснення подружжям права спільної сумісної власності. Вісник Національної академії правових наук України. 2017. № 2(89). С.100-109.
4. Великанова М.М., Горбуля Г.А. Договір про поділ майна подружжя, що є об'єктом права спільної сумісної власності. Юридичний вісник. 2012. № 3(24). С.80-83.
5. Гриняк А. Право спільної власності за цивільним та сімейним законодавством України. Юридична Україна. 2015. № 6. С.59-64.
6. Івахненко І.В. Законні підстави виникнення та припинення права спільної приватної власності дружини та чоловіка. Юридична наука. 2015. № 8. С.20-26.
7. Лозовий А. Правовий режим спільної власності на нерухоме майно. Національний юридичний журнал: теорія і практика. 2014. № 12. С.138-143.
8. Міронкін О.В. Способи захисту права спільної власності в судовому порядку. Наука і правоохоронна. 2014. № 1(23). С.66-75.
9. Пацурківський Ю. Правовий режим власності: поняття та зміст. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2013. № 6. С.3-9.
10. Просекін М.А. Підстави виникнення права спільної власності на землю фізичних та юридичних осіб. Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». 2013. № 1(13). С.232-240.
11. Розгон О. Правовий режим майна осіб, які проживають однією сім'єю без реєстрації шлюбу. Мала енциклопедія нотаріуса. 2016. № 5(89). С.164-173.
12. Сорока О.О. Проблеми регулювання форм права власності в Україні. Право і суспільство. 2015. № 4 частина 3. С.111-115.
13. Спасибо-Фатеева І.В. Правові режими спільного майна подружжя. Право України. 2013. № 10. С.77-84.
14. Стасюк О.М., Гумбатов А.А. Відмінності відносин спільної сумісної та спільної часткової власності у сфері цивільно-правового регулювання. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2016. Вип. 1. Том 1. С.24-27.
15. Тичковська О.В. Правовий режим спільної власності подружжя. Молодий вчений. 2017. № 5.1 (45.1). С.137-141.
16. Фолошня Д.І. Виникнення права спільної сумісної власності подружжя за законодавством України. Часопис цивілістики. 2015. Вип. 15. С.149-152.
17. Харченко Г.Г. Право власності: окремі проблеми теорії та практики. Часопис Академії Адвокатури України. 2013. № 2(19). С.1-6.

Тема 12. Загальні положення про зобов'язання

1. Поняття зобов'язального права.
2. Поняття та види зобов'язань.
3. Підстави виникнення зобов'язань.
4. Суб'єкти зобов'язань.

Теми індивідуально-дослідних завдань

1. Співвідношення зобов'язальних та речових правовідносин.
2. Правова природа цивільних зобов'язань.
3. Зміна осіб в зобов'язанні.
4. Регрес і суброгація: досвід порівняльного аналізу.

Інформаційні джерела

Нормативні акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Цивільний кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст.35.

Навчально-методична література

1. Голубева Н.Ю. Ознаки зобов'язальних правовідносин. Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України. 2017. № 10. С.128-134.
2. Голубева Н.Ю. Співвідношення зобов'язальних та речових правовідносин. Часопис цивілістики. 2015. № 19. С.13-18.
3. Гринько С.Д. Поняття та предмет зобов'язань за римським приватним правом. Університетські наукові записки. 2010. № 3(35). С.38-51.
4. Гриценко Г. Зобов'язання з обов'язковою множинністю осіб, та зобов'язання, в яких вона неможлива. Юридична Україна. 2013. № 6. С.60-64.
5. Завальна Ж.В. Використання логіко-лінгвістичного методу щодо визначення сутності поняття «зобов'язання». Публічне право. 2013. № 1. С.264-269.
6. Завальна Ж.В. Щодо питання про юридичну природу зобов'язання. Часопис Київського університету права. 2012. № 2. С.147-150.
7. Карабань Я.А. Поняття зобов'язання за цивільним правом України. Вісник Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова. 2013. Том 18. Вип. 1(18). С.22-29.
8. Майданик Р.А. Місце зобов'язань в праві України. Підприємництво, господарство і право. 2006. № 4. С.3-7.
9. Мартюк А.С. Загальна характеристика інституту регресних зобов'язань у цивільному праві. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2014. Вип. 6-1. Том 1. С.178-180.

10. Пленюк М.Д. Цивільно-правовий договір як підстава виникнення зобов'язань: нотатки до наукової дискусії. Приватне право і підприємництво. 2016. Вип. 15. С.102-107.
11. Пономарьова Т. Особливості визначення моменту виникнення договірних зобов'язань у цивільному праві. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 1. С.40-43.
12. Пушай В.І. До питання про способи заміни осіб у зобов'язаннях. Часопис Київського університету права. 2013. № 3. С.180-183.
13. Пушай В.І. Проблемні аспекти здійснення заміни осіб у зобов'язаннях. Форум права. 2013. № 3. С.502-506.
14. Самбір О.Є. Суброгація та регрес: до питання про співвідношення понять. Університетські наукові записки. 2013. № 1(45). С.140-147.
15. Самбір О.Є. Суброгація та цесія: до питання про співвідношення понять. Університетські наукові записки. 2013. № 3(47). С.197-203.
16. Сампара Н.М. Про класифікацію субсидіарних цивільно-правових зобов'язань. Право і суспільство. 2017. № 2. С.40-44.
17. Свистун Л.Я. Суб'єкти зобов'язань за законодавством України. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2013. № 1. С.205-212.
18. Слома В.М. Елементи цивільно-правового зобов'язання. Актуальні проблеми правознавства. 2017. Вип. 2(10). С.79-82.
19. Слома В.М. Поняття зобов'язання у цивільному праві. Юридичний вісник. 2016. № 1(38). С.123-128.
20. Слома В.М. Поняття та види зобов'язань з множинністю осіб у цивільному праві. Порівняльно-аналітичне право. 2015. № 4. С.149-151.
21. Слома В.М. Суб'єкти цивільно-правових зобов'язань. Юридичний вісник. 2016. № 3(40). С.113-117.
22. Тедорадзе М. Підстави виникнення недоговірних зобов'язань за законодавством України. Митна справа. 2014. № 5(95). С.104-108.
23. Чанишева А.Р. Основні організаційні зобов'язання. Право і суспільство. 2017. № 1. С.82-87.

Тема 13. Виконання зобов'язання

1. Поняття і загальні умови виконання зобов'язання.
2. Суб'єкти виконання зобов'язання.
3. Предмет виконання зобов'язання.
4. Спосіб, строк (термін) та місце виконання зобов'язання.
5. Підтвердження виконання зобов'язання.

Теми для написання рефератів

1. Виконання недоговірних регулятивних зобов'язань.
2. Виконання часткових зобов'язань.
3. Виконання зобов'язання третьою особою.

Інформаційні джерела Нормативні акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Цивільний кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст.35.

Навчально-методична література

1. Боднар Т.В. Особливості виконання грошових зобов'язань у цивільному праві України. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2004. № 60-62. С.110-113.
2. Гринько Р.В. Щодо питання про виконання цивільно-правового зобов'язання. Часопис цивілістики. 2016. № 21. С.37-42.
3. Гриценко Г. Особливості виконання часткових зобов'язань. Юридична Україна. 2014. № 7. С.63-67.
4. Ігнатенко В. Виконання недоговірних регулятивних зобов'язань. Теорія і практика правознавства. 2012. Вип. 1(2). С.70-79.
5. Калаур І.Р. Принцип належного виконання договірних зобов'язань через призму виконання зобов'язань про передачу майна в користування. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2013. Вип. 3. Том 1. С.84-86.
6. Карабань Я.А. Строк (термін) виконання грошового зобов'язання. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2013. № 5. С.157-161.
7. Кузьмич О. Правові аспекти участі третіх осіб у виконанні обов'язку замість боржника у власному інтересі (частина 3 статті 528 Цивільного кодексу України). Підприємництво, господарство і право. 2017. № 12. С.44-47.
8. Михалюк О.В. Правове регулювання виконання зобов'язання третьою особою. Актуальні проблеми держави і права. 2012. Вип. 64. С.426-352.
9. Парасюк В.М., Парасюк Н.М. Забезпечення порядку виконання зобов'язань: проблемні аспекти єдності цивільно-правового та кримінально-правового регулювання. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2016. № 4. С.285-299.
10. Тупицька Є.О. Поняття та місце договору новації боргу у позикове зобов'язання в системі зобов'язань за законодавством України. Порівняльно-аналітичне право. 2013. № 3-1. С.151-153.

Тема 14. Забезпечення виконання зобов'язання

1. Загальна характеристика видів забезпечення виконання зобов'язання
2. Неустойка

3. Завдаток
4. Поручка
5. Гарантія
6. Застава
7. Притримання

Теми індивідуально-дослідних завдань

1. Завдаток і аванс: порівняльно-правова характеристика.
2. Іпотека: сучасні концепції та тенденції розвитку.
3. Цивільно-правова відповідальність за порушення зобов'язання, забезпеченого завдатком.
4. Спірні питання застосування інституту поручки як засобу забезпечення виконання зобов'язань.
5. Спірні питання застосування інституту притримання як засобу забезпечення виконання зобов'язань.

Інформаційні джерела

Нормативні акти

1. Цивільний кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст.35.
2. Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень: Закон України від 18 листопада 2003 року № 1255-IV // Відомості Верховної Ради України. 2004. № 11. Ст.140.
3. Про заставу: Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2654-XII // Відомості Верховної Ради України. 1992. № 47. Ст.642.
4. Про іпотеку: Закон України від 5 червня 2003 року № 898-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 38. Ст.313.

Навчально-методична література

1. Бобушок І.А. Деякі питання відповідальності поручителів за невиконання основного зобов'язання в судовій практиці. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2013. Вип. 4. Том 1. С.65-67.
2. Бойко А. Цивільно-правова відповідальність за порушення зобов'язання, забезпеченого завдатком. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 1. С.4-9.
3. Бойко А.О. Відповідальність і правові наслідки порушення зобов'язань, забезпечених завдатком. Часопис Київського університету права. 2010. № 4. С.174-178.
4. Бойко А.О. Характерні функції завдатку як способу забезпечення виконання зобов'язання. Часопис Київського університету права. 2010. № 3. С.155-159.
5. Бондар І.В. Способи забезпечення виконання зобов'язання у нотаріальному процесі. Часопис Київського університету права. 2013. № 2. С.151-153.

6. Заборовський В.В., Стойка А.В. Деякі проблемні аспекти застосування інституту притримання як засобу забезпечення виконання зобов'язань. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2017. Вип. 47. Том 2. С.7-12.
7. Колосов Р.В. Завдаток і аванс: порівняльно-правова характеристика. Право і суспільство. 2015. № 5-2. С.31-35.
8. Макаренко Г.В. Особливості застосування завдатку в правочинах з нерухомістю. Судова апеляція. 2009. № 1(14). С.103-109.
9. Михальнюк О.В. Припинення правовідношення поруки як спосіб захисту прав поручителя в сучасній практиці вирішення цивільних та господарських справ. Вісник господарського судочинства. 2010. № 5. С.90-99.
10. Мельник З.П. Складні питання застосування договору поруки: теорія та судова практика. Порівняльно-аналітичне право. 2014. № 6. С.89-92.
11. Пархоменко М.М., Смаль О.П. Проблеми правового регулювання інституту завдатку в Україні. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2016. Вип. 5. Том 1. С.98-101.
12. Попов Ю. Поняття забезпечення виконання зобов'язання. Право України. 2008. № 6. С.119-124.
13. Пучковська І. До питання про відповідальність поручителя. Право України. 2010. № 12. С.55-61.
14. Пучковська І. Щодо неможливості визнання неустойки видом забезпечення виконання зобов'язання. Підприємництво, господарство і право. 2011. № 12. С.37-40.
15. Серебрякова Ю.О. Завдаток як вид забезпечення виконання зобов'язання. Юридичний вісник. 2010. № 2(15). С.40-43.
16. Слома В.М. Право гаранта на регресну вимогу до принципала: поняття та особливості. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2009. № 1. С.1-7.
17. Тімуш І.С. Класифікація неустойок за цивільним законодавством України. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2013. № 1. С.20-28.
18. Федосєєв П.М. Підстави припинення поруки за законодавством України. Актуальні проблеми держави і права. 2012. Вип. 67. С.448-453.
19. Церковна О.В., Ткаченко М.С. Завдаток і аванс: спільне і відмінності. Південноукраїнський правничий правопис. 2008. № 1. С.93-95.
20. Чанишева А.Р. Порука як акцесорне зобов'язання за цивільним правом України. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2013. № 5. С.137-139.

Тема 15. Припинення зобов'язання

1. Підстави припинення зобов'язань.
2. Добровільні підстави припинення зобов'язань та їх характеристика.
3. Примусові підстави припинення зобов'язань та їх характеристика.

Теми індивідуально-дослідних завдань

1. Поняття та правова природа припинення цивільно-правових зобов'язань.
2. Особливості припинення зобов'язання зарахуванням зустрічних вимог.
3. Особливості припинення альтернативних зобов'язань за цивільним законодавством України.
4. Припинення зобов'язань шляхом новації та прощення боргу.
5. Припинення зобов'язання шляхом передачі відступного.

Інформаційні джерела

Нормативні акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Цивільний кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст.35.

Навчально-методична література

1. Жданкіна Л. К. Динаміка припинення цивільного зобов'язання зарахуванням однорідних зустрічних вимог // Наше право. 2017. № 3. С. 113-119.
2. Жданкіна Л. К. Класифікація видів припинення цивільного зобов'язання зарахуванням зустрічних однорідних вимог // Економіка. Фінанси. Право. 2017. № 2(1). С. 15-18.
3. Жданкіна Л. К. Недопустимість припинення цивільного зобов'язання зарахуванням зустрічних однорідних вимог // Прикарпатський юридичний вісник. 2017. Вип. 4. С. 15-18.
4. Мартинюк Л. П. Проблеми новації як способу припинення зобов'язань // Правова держава. 2017. № 28. С. 139-143.
5. Музика Т. О. Особливості припинення альтернативного зобов'язання за цивільним законодавством України // Теорія і практика правознавства. 2014. Вип. 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tipp_2014_2_10.
6. Продаєвич І. В. Припинення зобов'язань неможливістю виконання // Актуальні проблеми держави і права. 2008. Вип. 42. С. 166-170.
7. Сибіга С. Е. Відступне як підстава припинення зобов'язання у праві Давнього Риму // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2016. Вип. 37(2). С. 53-56.
8. Шимко Ф. А. Особливості припинення договірних зобов'язань прощенням боргу // Право і суспільство. 2015. № 6.2(3). С. 77-83.
9. Яворська О. С. Передання відступного як підстава припинення цивільного зобов'язання // Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. 2013. Вип. 31. С. 205-215.

10. Ярема А. Г. Поєднання боржника і кредитора в одній особі як підстава припинення цивільного зобов'язання // Вісник Верховного Суду України. 2016. № 3. С. 36-42.

Тема 16. Відповідальність за порушення зобов'язань

1. Поняття та значення цивільно-правової відповідальності.
2. Форми і види цивільно-правової відповідальності.
3. Підстава і умови цивільно-правової відповідальності.
4. Відповідальність за невиконання чи неналежне виконання зобов'язань.
5. Окремі види відповідальності за невиконання зобов'язань.
6. Підстави звільнення боржника від цивільно-правової відповідальності.

Теми індивідуально-дослідних завдань

1. Солідарна відповідальність в цивільному праві.
2. Субсидіарна відповідальність в цивільному праві.
3. Договірна відповідальність в цивільному праві.

Інформаційні джерела

Нормативні акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Цивільний кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст.35.

Навчально-методична література

1. Горяйнов А. М. Примус і цивільно-правова відповідальність // Вісник Верховного Суду України. 2012. № 3. С. 36-39.
2. Деревнін В. С. Цивільно-правова відповідальність: теоретичні аспекти // Актуальні проблеми держави і права. 2009. Вип. 51. С. 70-75.
3. Єсіпова Л. О. Цивільно-правові аспекти відповідальності за шкоду, заподіяну малолітніми фізичними особами // Актуальні проблеми держави і права. 2009. Вип. 51. С. 297-304.
4. Кузнецова Н. С. Інститут цивільно-правової відповідальності у вітчизняній та зарубіжній цивілістичній доктрині // Право України. 2019. № 1. С. 186-203.
5. Петрицин Н. Т. Теоретико-правовий аналіз особливостей цивільної відповідальності за ризик // Актуальні проблеми держави і права. 2012. Вип. 64. С. 325-330.
6. Слободян О. М. Історичні передумови розвитку законодавства зарубіжних країн у сфері цивільно-правової відповідальності за шкоду, завдану джерелом підвищеної небезпеки // Вчені записки Таврійського національного

університету імені В. І. Вернадського. Серія : Юридичні науки. 2018. Т. 29(68), № 6. С. 46-50.

7. Церковна О. В. Щодо елементів цивільно-правової відповідальності за завдання шкоди // Актуальні проблеми держави і права. 2011. Вип. 61. С. 590-596.

8. Церковна О. В. Щодо механізму реалізації функцій цивільно-правової відповідальності за завдання шкоди // Актуальні проблеми держави і права. 2010. Вип. 53. - С. 345-349.

9. Чиж Ю. В. Цивільно-правова відповідальність за порушення земельного законодавства // Юридична наука. 2012. № 5. С. 72-77.

10. Шумило М. Є. Цивільно-правова відповідальність за правопорушення у кримінальному процесі: система нормативних лабіринтів та пошук концепції // Право України. 2019. № 9. С. 99-116.

Тема 17. Цивільно-правовий договір

1. Поняття та функції цивільно-правового договору
2. Види цивільно-правових договорів
3. Стадії укладення цивільно-правового договору
4. Форма та зміст цивільно-правового договору
5. Зміна та розірвання цивільно-правового договору

Теми індивідуально-дослідних завдань

1. Цивільно-правовий договір як регулятор суспільних відносин.
2. Види цивільно-правових договорів як регуляторів цивільних правовідносин.
3. Оферта і акцепт як самостійні елементи в процесі укладення договору.
4. Істотні умови цивільно-правового договору.

Інформаційні джерела

Нормативні акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Цивільний кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст.35.

Навчально-методична література

1. Алексашина Ю. Види цивільно-правових договорів як регуляторів цивільних правовідносин. Юридична Україна. 2012. № 12. С.68-74.
2. Бахрієва З.Р. До проблеми правового регулювання припинення цивільних договорів. Юридична наука. 2011. № 2. С.50-54.
3. Біленко М. Загальні положення про договір як цивілістичну конструкцію. Юридична Україна. 2014. № 8. С.35-40.

4. Гудима М.М. До питання про поняття предмета цивільного договору. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2013. Вип. 23. Том 1. С.182-186.
5. Денисюк В. Акцепт як стадія укладення цивільно-правового договору. Актуальні проблеми держави та права. 2011. Вип. 61. С.575-583.
6. Денисюк В.В. Порядок укладення цивільно-правового договору. Актуальні проблеми держави і права. 2012. Вип. 64. С.305-312.
7. Ільченко Г. Співвідношення понять «цивільний договір» та «господарський договір». Підприємництво, господарство і право. 2017. № 2. С.20-23.
8. Кізлова О.С. Використання дефініції «договірні зобов'язання» у сучасному законодавстві. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2013. № 6-1. С.30-33.
9. Кісель В. Вплив класичних теорій договору на сучасне розуміння сутності цивільно-правового договору. Підприємництво, господарство і право.
10. Круглова О.О. Ціна як істотна умова цивільно-правових договорів. Форум права. 2011. № 2. С.468-471.
11. Луць В. До питання про сутність і зміст цивільно-правового договору. Приватне право. 2013. № 1. С.118-128.
12. Луць В. Інститут договору в цивільному праві України (до 10-ї річниці чинності ЦК України). Приватне право. 2013. № 2. С.118-128.
13. Мельниченко Р.В. «Свобода договору» в динаміці цивільних договірних правовідносин. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2015. Вип. 32. Том 2. С.49-53.
14. Панченко С.С. Строк як істотна умова цивільно-правового договору. Порівняльно-аналітичне право. 2016. № 4. С.92-94.
15. Полішко Н.Л. Особливості укладання договорів на торгах, аукціонах, конкурсах. Юридична наука. 2011. № 4-5. С.24-30.
16. Пономарьова Т. Деякі аспекти укладання договору з порушенням письмової форми. Підприємництво, господарство і право. 2016. № 2. С.29-32.
17. Пономарьова Т. Окремі аспекти правової природи недійсних та неукладених договорів. Підприємництво, господарство і право. 2016. № 11. С.44-47.
18. Родоман Т.О. Оферта і акцепт як самостійні елементи в процесі укладення договору: від теорії до судової практики. Судова апеляція. 2016. № 3(44). С.92-100.
19. Романюк Я. Невизначеність умов договору як підстава для його тлумачення. Підприємництво, господарство і право. 2016. № 12. С.36-41.
20. Самчук-Колодяжна З.Ф. Особливості застосування публічного цивільно-правового договору. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2014. № 9-1. С.131-133.
21. Шишка Р.Б. Характеристика договорів. Юридичний вісник. 2013. № 4(29). С.121-127.

Тема 18. Договори про передачу майна у власність

1. Загальна характеристика договору купівлі-продажу.
2. Права та обов'язки сторін у договорі купівлі-продажу.
3. Договір роздрібної купівлі-продажу: поняття, характерні ознаки, види.
4. Права покупця у разі продажу йому товару неналежної якості за договором роздрібної купівлі-продажу.
5. Інші види договору купівлі-продажу (договір поставки, договір контрактації сільськогосподарської продукції, договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу, договір міни).
6. Договір дарування. Пожертва.
7. Договір довічного утримання.

Теми індивідуально-дослідних завдань

1. Місце договору купівлі-продажу серед інших цивільно-правових договорів про передачу майна у власність.
2. Правове регулювання укладення договору купівлі-продажу в країнах ЄС.
3. Договір роздрібної купівлі-продажу як різновид публічного договору.
4. Правові способи захисту прав споживачів.
5. Договір дарування як спосіб розпорядження майном.
6. Різновиди договору дарування.
7. Договір пожертви: поняття, істотні умови, порядок укладення і розірвання.
8. Відмінність договору довічного утримання (догляду) від інших цивільно-правових договорів про передачу майна у власність.
9. Підстави та наслідки розірвання договору довічного утримання (догляду).

Інформаційні джерела

Нормативні акти

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року зі змінами та доповненнями // Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 05.07.2012 року № 5073-VI // Відомості Верховної Ради. 2013. № 25. Ст. 252.
3. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України в редакції від 01.07.2004 року № 1952-IV // Відомості Верховної Ради України. 2004. № 51. Ст. 553.
6. Про застосування електронних контрольно-касових апаратів і товарно-касових книг при розрахунках із споживачами у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг: Закон України від 6 червня 1996 року № 227-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 33. Ст. 155.
4. Про ціни і ціноутворення: Закон України від 21.06.2012 року №

5007-VI // Відомості Верховної Ради. 2013. № 19-20. Ст. 190.

5. Про захист прав споживачів: Закон України в редакції від 01.12.2005 року // Офіційний вісник України. 2006. № 1-2. Ст. 1.

7. Про реалізацію окремих положень Закону України «Про захист прав споживачів»: Постанова Кабінету Міністрів України від 19 березня 1994 року № 172. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/172-94-п>.

8. Порядок провадження торговельної діяльності та правила торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 15.06.2006 року № 833. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/833-2006-п>.

9. Порядок здійснення оптової та роздрібною торгівлі транспортними засобами та їх складовими частинами, що мають ідентифікаційні номери затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 11.11.2009 року № 1200. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1200-2009-п>.

10. Правила торгівлі у розстрочку фізичним особам затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 2011 року № 383 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/383-2011-п>.

11. Правила роздрібною торгівлі алкогольними напоями затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 30 липня 1996 року № 854. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/854-96-п>.

12. Правила роздрібною торгівлі непродовольчими товарами затверджені Наказом Міністерства економіки України від 19.04.2007 року № 104. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1257-07>.

13. Правила роздрібною торгівлі продовольчими товарами, затверджені Наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України 11.07.2003 року № 185. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0628-03>.

14. Правила продажу товарів на замовлення та поза торговельними та офісними приміщеннями, затверджені Наказом Міністерства економіки України 19.04.2007 року № 103. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1181-07>.

15. Правила продажу товарів поштою затверджені Наказом Міністерства економіки України, Міністерства транспорту та зв'язку України 11.06.2008 року № 206/699. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0741-08>.

16. Правила роздрібною торгівлі тютюновими виробами, затверджені Наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України 24.07.2002 року № 218. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0679-02>.

17. Рекомендації щодо організації продажу товарів за зразками затверджені Наказом Міністерства економіки України від 20.07.2000 року № 152. URL: <http://www.uazakon.com/document/spart41/inx41574.htm>.

Навчально-методична література

1. Андрусишин Р. М. Захист прав споживачів в Україні. Журнал східноєвропейського права. 2019. № 60. С. 36-41.

2. Болокан І.В. Договір роздрібною купівлі-продажу як різновид

публічного договору. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2014. № 12 том 2. С.8-10.

3. Бутрин Н.С. Особливості правового регулювання договору дарування як підстави виникнення корпоративних прав. Актуальні питання публічного та приватного права. 2013. № 4. С.31-33.

4. Вавженчук С.Я. Договір купівлі-продажу: класична доктрина та проблеми українського цивільного права // Юридичний вісник. 2010. № 4(17). С.73-76.

5. Вавженчук С.Я. Логічні межі понять сторін та предмету договору як елементів договору купівлі-продажу // Адвокат. 2010. № 3. С.31-34.

6. Вавженчук С.Я. Щодо предмету договору купівлі-продажу та його ціни. Правничий часопис Донецького університету. 2010. № 2(24). С.99-103.

7. Гоголіна Г. В. Місце електронного договору купівлі-продажу в системі договорів торгівлі. Часопис Київського університету права. 2017/2. № 3. С. 158-161.

8. Гончаренко В.О. Договір дарування у цивільному праві. Молодий вчений. 2016. № 6(33). С.233-237.

9. Долинська М.С. Деякі правові аспекти укладення та нотаріального посвідчення договору пожертви, як різновиду договору дарування. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2013. № 1. С.176-184.

10. Заборовський В.В. Договір пожертви як форма дарування. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2016. Вип. 37 том 1. С.113-116.

11. Завертнева-Ярошенко В. А. Проблеми гармонізації законодавства України та Європейського Союзу в сфері захисту прав споживачів. Правова держава. 2018. № 29. С. 95-101.

12. Ісаєв А.М. Договір дарування за Цивільним кодексом України: монографія / А.М. Ісаєв. Х.: Дьякопенко, 2010. 224с.

13. Кузьмич О. Особливості правового регулювання договору дарування з обов'язком обдаровуваного на користь третьої особи. Юридична Україна. 2011. № 6. С.68-72.

14. Лаптош М.В. Договір довічного утримання: питання теорії. Трипільська цивілізація. 2012. № 8(11). С.58-62.

15. Менів Л. Д. Проблемні питання захисту прав споживачів. Журнал східноєвропейського права. 2018. № 50. С. 37-43.

16. Мирославський С.В. Правове регулювання відповідальності сторін за договором купівлі-продажу: проблемні аспекти // Правова інформатика. 2015. № 2(46). С.73-78.

17. Паєнок А. О. Особливості й недоліки правового регулювання договору роздрібної купівлі-продажу товарів. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Юридичні науки. 2015. Вип. 1(1). С. 189-192.

18. Полуніна О. Види договору роздрібної купівлі-продажу. Evropsky politicky a pravni diskurz. 2015. Vol. 2, Iss. 4. С. 312-318.

19. Пучковська І.Й. Щодо загальної характеристики договору довічного утримання (догляду). Проблеми законності. 2009. № 105. С. 49-56.
20. Розгон О.В. Теоретичні та практичні аспекти виконання договору довічного утримання. Юридичний науковий електронний журнал. 2016. № 2. С.35-38.
21. Ружицька Є.О. Договір роздрібної купівлі-продажу: поняття, ознаки, види. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2014. Вип. 6-1. С.207-210.
22. Свистун Л.Я. Правове регулювання строків у договорах купівлі-продажу. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: Збірник наукових праць. 2010. № 4(51). С.103-109.
23. Тімуш І.С. Поняття та правова природа ризикових договорів у цивільному праві. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2013. Вип. 21. Частина II. Том 1. С.282-285.

Тема 19. Договори про передачу майна у користування

1. Поняття та загальна характеристика договору найму (оренди).
2. Договір прокату.
3. Договір найму (оренди) будівлі або іншої капітальної споруди.
4. Договір найму (оренди) транспортного засобу.
5. Договір найму (оренди) житла.
6. Договір позички.

Теми індивідуально-дослідних завдань

1. Історичні аспекти становлення правового інституту найму (оренди).
2. Особливості оренди державного та комунального майна.
3. Правовий статус піднаймача за договором найму.
4. Правова природа договору лізингу та його особливості.
5. Особливості користування приміщеннями житлових будинків та прибудинковими територіями.
6. Правовий статус наймача та членів його сім'ї за договором найму (оренди) житла.
7. Відмінність договору позички від договору найму (оренди), від договору позики та від договору зберігання.

Нормативні акти

1. Цивільний кодекс: Закон України від 16.01.2003 року № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Повітряний кодекс: Закон України від 19 травня 2011 року № 3393-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. №№ 48-49. Ст. 536.
3. Кодекс торговельного мореплавства: Закон України від 23 травня 1995 року № 176/95-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1995. №№ 47-52. Ст. 349.

4. Про автомобільний транспорт: Закон України від 05.04.2001 року № 2344-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 22. Ст. 105.
5. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України в редакції від 01.07.2004 року № 1952-IV. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 51. Ст. 553.
6. Про житловий фонд соціального призначення: Закон України від 12.01.2006 року № 3334-IV. Відомості Верховної Ради України. 2006. №№ 19-20. Ст. 159.
7. Про житлово-комунальні послуги: Закон України від 09.11.2017 року № 2189-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2018. № 1. Ст. 1.
8. Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 10.04.1992 року № 2269-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 30. Ст. 416.
9. Про оренду землі: Закон України від 06.10.1998 року № 161-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1998. №№ 46-47. Ст. 280.
10. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні: Закон України від 12.07.2001 року № 2658-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 47. Ст. 25.
11. Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку: Закон України від 14.05.2015 року № 417-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 29. Ст. 262.
12. Про фінансовий лізинг: Закон України в редакції від 16.01.2004 року № 723/97- ВР. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 15. Ст. 231.
13. Національний стандарт № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав», затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 10.09.2003 року № 1440. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003-п>.
14. Методика визначення мінімальної суми орендного платежу за нерухоме майно фізичних осіб, затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2010 року № 1253. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1253-2010-п>.
15. Положення про технічне обслуговування і ремонт дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту, затверджене наказом Мінтрансу України 30.03.1998 року № 102. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0268-98>.
16. Порядок надання у тимчасове користування громадянам предметів культурно-побутового призначення та господарського вжитку, затверджений Наказом Укрсоюзсервісу № 46 від 16.12.1999 року в редакції від 21.04.2000 року. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>.
17. Порядок оренди житла з викупом, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2009 року № 274. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/274-2009-п>.
18. Державний класифікатор будівель і споруд ДК 018-2000, затверджений наказом Держстандарту України від 17.08.2000 року № 507. URL: <http://www.uazakon.com/big/text320/pg1.htm>.

Навчально-методична література

1. Балан Я.В. До питання розірвання договору найму житла. Актуальні проблеми держави і права. 2010. Вип. 53. С. 263-267.
2. Балан Я.В. Права та обов'язки учасників договору найму (оренди) житла. Актуальні проблеми держави і права. 2011. Вип. 59. С. 454-461.
3. Бойко Н.М. Відмінність договору позички від договору зберігання. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2013. № 3. С. 117-125.
4. Бойко Н.М. Зобов'язання, що виникають із договору прокату. Порівняльно-аналітичне право. 2014. № 8. С. 60-63. 43.
5. Болокан І.В. До питання про предмет та цивільно-правову характеристику договору прокату. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2014. Вип. 2. Том 2. С. 13-17.
6. Вавженчук С.Я. Еволюція договору найму. Вісник господарського судочинства. 2012. № 3. С. 120-124.
7. Вилегжаніна В.В. Актуальні питання передачі об'єкта оренди за договором оренди землі. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2016. № 3. С. 34-39.
8. Вилегжаніна В.В. Поняття та ознаки земельної ділянки як об'єкта оренди. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2014. Вип. 29. Том 1. С. 129-132.
9. Вилегжаніна В.В. Поняття та юридична характеристика договору найму (оренди) земельної ділянки. Митна справа. 2014. № 5(95). С. 96-103.
10. Вилегжаніна В.В. Порядок укладення договору найму (оренди) земельної ділянки та момент передачі об'єкта оренди. Актуальні питання публічного та приватного права. 2015. № 3(11). С. 82-90.
11. Гуйван П.Д. Окремі питання продовження дії договору майнового найму на новий строк. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2016. № 23. С. 125-128.
12. Договір оренди державного та комунального нерухомого майна: монографія / Ю.О. Серебрякова, М.Л. Шелухін; Донецький юридичний ін-т, Луганський державний ун-т внутрішніх справ ім. Е.О. Дідоренка. Донецьк: НОУЛДЖ, 2010. 183 с.
13. Калаур І. Договір у механізмі правового регулювання відносин з передання майна в користування. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2016. № 5. С. 75-84.
14. Калаур І.Р. Договірні зобов'язання з передання майна у користування: проблеми теорії і практики: монографія. Тернопіль, 2014. 424 с.
15. Калаур І.Р. Поняття договору найму у Стародавньому Римі та актах кодифікації цивільного законодавства на українських землях. Часопис Академії адвокатури України. 2013. № 3. С. 1-7.
16. Калаур І.Р. Правові наслідки невиконання наймачем обов'язку вносити плату за користування майном. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2014. № 10-2. Том 1. С. 175-178. 44

17. Калаур І.Р. Правові наслідки порушення наймачем обв'язку щодо користування річчю, переданою у найм. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2013. Вип. 22. Частина 1. Том 1. С. 151-154.
18. Калаур І. Правова природа договору позички як підстави для виникнення права на безоплатне користування річчю. Национальний юридический журнал: теория и практика. 2014. № 6(10). С. 127-131.
19. Калюжний В. Цивільно-правовий захист при невиконанні договору найму житла. Підприємництво, господарство і право. 2018. № 12. С. 15-20.
20. Кармаза О. Договір найму житла та договір оренди житла: їх співвідношення. Підприємництво, господарство і право. 2016. № 2. С. 18-23.
21. Конюхова Є.О. Виникнення правовідносин із соціального найму (оренди) житла. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2014. № 10-1. С. 194-196.
22. Крат В. Загальна характеристика строку договору найму. Мала енциклопедія нотаріуса. 2016. № 4(88). С. 64-69.
23. Кучерук К.І. Правова природа договору лізингу та його особливості. Порівняльно-аналітичне право. 2018. № 1. С. 99-101.
24. Ментух Н. Види учасників лізингової діяльності та їх особливості. Підприємництво, господарство і право. 2010. № 1. С. 84-87.
25. Ментух Н.Ф., Шевчук О.Р. Міжнародний лізинг: поняття та особливості. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2015. Вип. 4. Том 1. С. 144-146.
26. Морозова Ю.В. Проблеми визначення та характеристики договору оренди нежитлових приміщень, будівель, споруд. Право і безпека. 2017. № 1(64). С. 103-109.
27. Швидка В.Г. Суб'єктний склад договору найму (оренди) житла. Часопис цивілістики. 2015. Вип. 18. С. 153-156.
28. Швидка В.Г. Проблемні питання захисту цивільних прав наймача у відносинах приватного найму житла. Часопис цивілістики. 2017. Вип. 22. С. 73-77.

Тема 20. Договори про виконання робіт

1. Поняття та елементи договору підряду.
2. Права та обов'язки сторін за договором підряду.
3. Правові наслідки неналежного виконання умов договору підряду.
4. Поняття та особливості договору побутового підряду.
5. Права та обов'язки сторін за договором побутового підряду.
6. Правові наслідки неналежного виконання умов договору побутового підряду.
7. Поняття та особливості договору будівельного підряду.
8. Права та обов'язки сторін за договором будівельного підряду.
9. Правові наслідки неналежного виконання умов договору будівельного підряду.

Теми індивідуально-дослідних завдань

1. Особливості суб'єктного складу договору підряду.
2. Співвідношення договору підряду та договору купівлі-продажу.
3. Співвідношення договору підряду та трудового договору.
4. Відповідальність підрядника та замовника за невиконання або неналежне виконання умов договору підряду.
5. Відмінність договору побутового підряду та договору будівельного підряду.
6. Особливості договорів на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт.

Інформаційні джерела

Нормативні акти

1. Цивільний кодекс: Закон України від 16.01.2003 року № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Господарський кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 18-22. Ст. 144.
3. Про архітектурну діяльність: Закон України від 20.05.1999 року № 687- XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 31. Ст. 246.
4. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності: Закон України від 06.09.2005 року № 2806-IV. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 48. Ст. 483.
5. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 року № 1023- XII. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 30. Ст. 379.
6. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 року № 1560- XII. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 47. Ст. 646.
7. Про основи містобудування: Закон України від 16.11.1992 року № 2780- XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 52. Ст. 683.
8. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 року № 848- VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 3. Ст. 25.
9. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 року № 3038- VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 34. Ст. 343.
10. Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю: Закон України від 19.06.2003 року № 978- IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 52. Ст. 377.
11. Порядок виконання підготовчих та будівельних робіт, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 року № 466. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/466-2011-п>.
12. Порядок державного фінансування капітального будівництва, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 року № 1764. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1764-2001-п>.

13. Порядок затвердження проектів будівництва і проведення їх експертизи, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 року № 560. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/560-2011-п/ed20120425>.

14. Порядок здійснення державного архітектурно-будівельного контролю, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2011 року № 553. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/553-2011-п>.

15. Про затвердження Загальних умов укладення на виконання договорів підряду в капітальному будівництві: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.08.2005 року № 668. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/668-2005-п>.

16. Про ліцензування господарської діяльності, пов'язаної із створенням об'єктів архітектури: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.12.2007 року № 1396. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1396-2007-п>.

17. Правила побутового обслуговування населення, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 16.05.1994 року № 313. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/313-94-п>.

18. Правила визначення вартості будівництва: ДСТУ Б Д.1.1. 1:2013. (Національний стандарт України). [Чинний від 2014-01-01]. К.: Мінрегіон України, 2013. 93 с.

Навчально-методична література

1. Актуальні аспекти договірних відносин у сфері інтелектуальної власності: збірник матеріалів науково-практичного семінару / колектив авторів: К.: НДІ ІВ НАПрРУ, «Лазурит-Поліграф», 2010. 170 с.

2. Банасевич І.І. Договір побутового підряду як вид споживчого договору. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. 2013. Вип. 33. С. 61-68.

3. Банасевич І.І. Організаційно-правові передумови укладення договору будівельного підряду. Вісник Вищої ради юстиції. 2011. № 4(8). С. 117-126.

4. Басовська А. Права підрядника та кореспондуючі їм обов'язки замовника за договором побутового підряду. Юридична Україна. 2013. № 9. С. 57-61.

5. Біленко М. Предмет договору будівельного підряду. Юридична Україна. 2013. № 10. С. 53-58.

6. Біленко М.С. Договір будівельного підряду в цивільному праві України: монографія. К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака НАПрН України, 2014. 180 с.

7. Біленко М.С. Підстави набуття права власності на об'єкт будівництва. Приватне право і підприємництво. 2015. Вип. 14. С. 130-134.

8. Біленко М.С. Правова природа договору будівельного підряду. Приватне право і підприємництво. 2014. Вип. 13. С. 104-107.

9. Вавженчук С. Істотні умови договору будівельного підряду. Підприємництво, господарство і право. 2018. № 8. С. 9-13.
10. Великанова М.М. Правова природа договору підряду на проведення проектних та пошукових робіт. Юридичний вісник. 2010. № 2(15). С. 33-35.
11. Гриняк А. Договірне регулювання підрядних відносин у підприємницькій діяльності. Підприємництво, господарство і право. 2015. № 9. С. 3-7.
12. Гриняк А. Особливості розмежування договорів підряду та договорів із надання послуг. Підприємництво, господарство і право. 2012. № 4. С. 18–
- 20.
13. Гриняк А. Правова природа договору будівельного підряду (окремі аспекти). Право та управління. 2011. № 1. С. 80-87.
14. Гриняк А. Ціна як звичайна умова договору підряду. Підприємництво, господарство і право. 2012. № 7. С. 15-18.
15. Гриняк А.Б. Особливості правового регулювання відносин за договорами підряду: монографія / Відп. ред. В.В. Луць. К.: НДІ приватного права підприємництва НАПрН України, 2011. 300 с.
16. Гриняк А.Б. Структура механізму правового регулювання підрядних договірних відносин. Вісник Академії адвокатури України. 2012. № 2(24). С. 89-95.
17. Гриняк А.Б. Теоретичні засади правового регулювання підрядних зобов'язань у цивільному праві України: монографія. К.: НДІ приватного права підприємництва НАПрН України, 2013. 374 с.
18. Грищенко Г.М. Господарсько-правове регулювання організації і здійснення капітального будівництва в Україні: монографія. Донецьк: Юго-Восток, 2012. 210 с.
19. Ізарова І.О. Істотні умови договору підряду на виконання проектних робіт. Право України. 2010. № 11. С. 90-96.
20. Ізарова І.О. Правова природа договорів підряду у сфері проектування. Держава і право. 2011. Вип. 53. С. 360-365.
21. Кушерець Д.В. Окремі аспекти охорони та захисту майнових прав сторін в договорах про виконання робіт. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2014. № 1. Том 2. С. 22-24.
22. Лукасевич-Крутник І. Сторони у договорі підряду на проведення проектних та пошукових робіт. Підприємництво, господарство і право. 2008. № 8. С. 21-24.
23. Лукасевич-Крутник І.С. Відповідальність замовника за договором підряду на проведення проектних та пошукових робіт. Адвокат. 2012. № 2(137). С. 34-38.
24. Лукасевич-Крутник І.С. Договір підряду на проведення проектних та пошукових робіт: монографія. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2012. 179 с.

25. Лукасевич-Крутник І.С. Суб'єктний склад договору підряду на проведення проектних та пошукових робіт. Адвокат. 2012. № 7(142). С. 31-36.
26. Лукасевич-Крутник І.С. Юридична природа договору підряду на проведення проектних та пошукових робіт. Університетські наукові записки. 2007. № 1(21). С. 152-157.
27. Недошовенко А. Судовий порядок укладання договору будівельного підряду. Підприємництво, господарство і право. 2018. № 6. С. 52-60.
28. Недошовенко А.О. Загальний і спеціальний порядок укладення договору будівельного підряду. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2019. Вип. 55. Том 1. С. 133-138.
29. Олюха В.Г. Договір підряду: навч. посіб. Одеська нац. юрид. академія, Криворізький навчальний центр. Кривий Ріг: Вид. дім, 2010. 182 с.
30. Олюха В.Г. Оптимізація капітального будівництва: господарсько-правові проблеми: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 302 с.
31. Римар Б.А. Співвідношення трудового договору із суміжними цивільно- правовими договорами. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2013. Вип. 3. Том 1. С. 145-148.
32. Теоретичні та практичні аспекти розгляду судами спорів, що виникають із договорів підряду: монографія / [Берестова І.Е., Бобрик В.І., Великанова М.М. та ін.]; за заг. Ред. Академіка НАПрН України В.В. Луця, наук. ред. А.Б. Гриняк. К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2010. 320 с.
33. Шаповалова О.В. Договір підряду на капітальне будівництво як правова форма господарських зв'язків на умовах партнерства. Юридична наука, практика і освіта. 2010. № 1. С. 32-39.
34. Шишка Р.Б. Поняття та характеристика договору про проведення ландшафтно-дизайнерських робіт. Міжнародний юридичний вісник. 2014. № 1(1). С. 184-188.
35. Яновицька Г.Б. Споживчий характер підрядних договорів. Правові новели: науковий юридичний журнал. 2018. № 4. С. 122-128.

Тема 21. Договори про надання послуг

1. Поняття послуги та договорів про надання послуг.
2. Поняття та умови договору про надання послуг.
3. Зміст договору про надання послуг та його виконання.
4. Договір перевезення.
5. Договір транспортного експедирування.
6. Договір доручення.
7. Договір комісії.
8. Договір управління майном.

Теми індивідуально-дослідних завдань

1. Природа та сутність інституту про надання послуг.
2. Класифікація договорів про надання послуг.
3. Особливості договору чартеру (фрахтування) за законодавством України.
4. Перевезення вантажів, пасажирів, багажу в міжнародному сполученні.
5. Співвідношення понять «комісія» і «доручення».
6. Перспективи розвитку агентського договору.
7. Особливості застосування договору комісії в цивільному обороті.
8. Договір управління корпоративними правами.

Інформаційні джерела

Нормативні акти

1. Цивільний кодекс: Закон України від 16.01.2003 року № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Господарський кодекс: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 18-22. Ст. 144.
3. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 року № 3393-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 48-49. Ст. 536.
4. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 року. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 5-6. Ст. 30.
5. Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними: Закон України від 18 листопада 1997 року. Відомості Верховної Ради України. 1998. № 9. Ст. 34.
6. Про заставу: Закон України від 2 жовтня 1992 року. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 47. Ст. 642.
7. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 року № 1023-XII. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 30. Ст. 379.
8. Про зерно та ринок зерна в Україні: Закон України від 4 липня 2002 року. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 35. Ст. 258.
9. Про сертифіковані товарні склади та прості і подвійні складські свідоцтва: Закон України від 23 грудня 2004 року. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 6. Ст. 136.
10. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12 липня 2001 року. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 1. Ст. 1.
11. Правила надання послуг пасажирського автомобільного транспорту: Постанова Кабінету Міністрів України від 18 лютого 1997 року № 176 (у редакції постанови КМУ від 17.03.2018 року). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/176-97-п>.
12. Правила зберігання транспортних засобів на автостоянках: Постанова Кабінету Міністрів України від 22 січня 1996 року № 115 (у редакції

постанови КМУ від 17.08.2002 року). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/115-96-п>.

13. Положення про склади тимчасового зберігання, затверджене Наказом Міністерства фінансів України 28.05.2012 року №613. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1307-12>.

14. Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами, затверджене розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 26 квітня 2005 року № 3981. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0565-05>.

15. Правила користування автоматичними камерами схову самообслуговування, затверджені наказом Міністерства транспорту України від 10.07.1996 року № 230. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0565-05>

16. Правила користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг, затверджені Наказом Державної туристичної адміністрації України від 16.03.2004 року № 19. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0413-04>.

17. Правила перевезення пасажирів, багажу, вантажу та пошти залізничним транспортом України затверджені наказом Мінтрансв'язку України від 27 грудня 2006 року № 1196. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0310-07>.

18. Правила надання послуг у морських портах України затверджені Наказом Міністерства інфраструктури України 05.06.2013 року № 348 в редакції від 23.09.2014 року. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1401-13>.

Навчально-методична література

1. Волкова А.В. Правова природа договору міжнародного комбінованого перевезення вантажів // Вісник Запорізького національного університету. 2013. № 1(1). С.53-56.

2. Горян Е.В., Горян К.В. Забезпечення прав пасажирів при здійсненні міжнародних повітряних перевезень (порівняння законодавства України та ЄС) // Часопис Академії адвокатури України. 2011. № 4(13). С.1-7.

3. Дзюбенко О.Л. Особливості правового регулювання договорів перевезення // Адвокат. 2012. № 11(146). С.31-34.

4. Діковська І. Види міжнародних перевезень: нормативний і доктринальний підходи // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2011. Вип. 88. С.54-57.

5. Єременко О. Деякі аспекти міжнародних автотранспортних перевезень // Бізнес. Бухгалтерія. 2011. № 21. С.41-43.

7. Клепікова О. Правовий статус учасників процесу морського перевезення вантажів // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2007. № 74-76. С.150-154.

8. Кужко О. Коносамент як правова підстава для видачі вантажу за договором перевезення вантажу морським транспортом в сучасних умовах // Національний юридичний журнал: теорія і практика. 2015. № 2(16). С.70-73.

9. Кужко О.С. Сторони у договорі перевезення вантажу // Часопис цивілістики. 2013. Вип. 15. С.104-108.
10. Мінченко А.О. Форма договору перевезення пасажирів та багажу залізничним транспортом // Право і безпека. 2010. № 1(33). С.152-157.
11. Недокус М.О. Цивільно-правове регулювання перевезення небезпечних вантажів автомобільним транспортом // Науковий вісник Херсонського державного університету. 2014. Вип. 1. Том 1. С.163-166.
12. Радчук О.П. Особливості правового регулювання міжнародних автомобільних перевезень // Форум права. 2014. № 3. С.307-311.
13. Раскалей М.О. Міжнародні повітряні перевезення. Український аспект // Учёные записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. 2013. Том 26(65). № 2-1 (Ч.2). С.419-425.
14. Цірат Г.В. Регулювання затримки рейсу за Монреальською конвенцією 1999 року та правилами перевезення пасажирів і багажу / Г.В. Цірат // Держава і право. 2012. Вип. 56. С.462-467.
15. Чухрай Т. Правова природа договору фрахтування (чартеру) // Актуальні проблеми держави і права. 2010. Вип. 53. С.339-345.

Тема 22. Зобов'язання із спільної діяльності

1. Зобов'язання, що виникають в наслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи.
2. Зобов'язання, що виникають у зв'язку з рятуванням майна іншої особи.
3. Зобов'язання, що виникають внаслідок створення загрози життю, здоров'ю та майну фізичної особи, або майну юридичної особи.
4. Зобов'язання з набуття, збереження майна без достатньої правової підстави.

Теми індивідуально-дослідних завдань

1. Договір про спільну діяльність: поняття, ознаки, сфера застосування.
2. Договір простого товариства: поняття, ознаки, сфера застосування.
3. Припинення договору простого товариства та відповідальність учасників за спільними зобов'язаннями.
4. Порівняльна характеристика порядку управління господарським товариством та простим товариством.

Інформаційні джерела

Нормативні акти

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року зі змінами та доповненнями // Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996 року № 93/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 19. Ст. 80.

3. Положення про порядок державної реєстрації договорів (контрактів) про спільну інвестиційну діяльність за участю іноземного інвестора затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 30 січня 1997 року № 112. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/112-97-п>.

Навчально-методична література

1. Бермічева О.В. Просте і таємне (негласне) товариство: поняття та співвідношення // Вісник Академії адвокатури України. 2012. № 1(23). С.40-47.

2. Блажівська О.Є. Спільна діяльність учасників простого товариства: монографія. К.: Алерта, 2013. 224с.

3. Килимник В.В., Харитонов О.В. Щодо правової характеристики припинення договорів про спільну діяльність // Форум права. 2012. № 1. С.438-441.

4. Махінчук В.М. Загальна характеристика форм співучасті держави та приватних партнерів під час реалізації спільних господарських проектів // Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2013. Вип. 22. Частина 1. Том 1. С.174-178.

5. Назаренко Д.Б. Договір простого товариства як форма державно-приватного партнерства // Правова держава. 2011. № 13. С.63-67.

6. Резнікова В.В. Договір простого товариства: господарсько-правовий аспект // Університетські наукові записки. 2013. № 3(47). С.248-253.

7. Таран О.С. Істотні умови багатостороннього договору // Вісник Академії адвокатури України. 2013. № 2(27). С.39-44.

8. Таран О.С. Мета багатостороннього договору // Підприємництво, господарство і право. 2011. № 9. С.27-30.

9. Шаперенков К. В. Договір про спільну діяльність у Римському приватному праві та його рецепція в сучасному цивільному праві України // Наукові записки: серія «Право» Національного університету «Острозька академія». 2005. Вип. 6. С.278-284.

10. Шаперенков К.В. Вклад у спільне майно учасників договору простого товариства // Держава і право. Збірник наукових праць. К.: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2007. № 38. С. 420-426.

11. Шаперенков К.В. Договір простого товариства як підстава виникнення права власності на новостворене нерухоме майно // Держава і право. Збірник наукових праць. К.: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2008. № 42. С. 416-422.

12. Шаперенков К.В. Сторони договору простого товариства // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 2. С. 37-40.

13. Шевчук С.Р. Особливості внесення до спільної господарської діяльності вкладів діловою репутацією, діловими зв'язками та іншими нематеріальними активами // Часопис Київського університету права. 2011. № 2. С.167-170.

14. Юркевич Ю.М. Поняття та ознаки договору про спільну діяльність // Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2015. Вип. 34.

Том 1. С.129-133.

15.Юровська Г. В. Генеральна угода про сумісну діяльність при створенні промислово-фінансової групи як вид договору простого товариства // Становлення, функціонування та розвиток правових систем сучасності : проблеми науки і практики: Зб. тез Міжнародної наук.-прак. конференції, присвяченої 145-й річниці створення Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, м. Одеса, 23 квітня 2010 року / За ред. І.С. Канзафарової. Одеса: «Астропринт», 2010. С. 329-332.

16.Юровська Г.В. Види договору простого товариства // Правова держава: історія, сучасність та перспективи формування в Україні: III Всеукр. наук.-практ. конф., 23 квітня 2010 р., Запоріжжя: матеріали: у 2 ч. - Запоріжжя: Юрид. ін-т ДДУВС, 2010. Ч. I. С. 271-273.

17.Юровська Г.В. Використання форми договору простого товариства при здійсненні господарської діяльності // Кримський юридичний вісник. 2010. Вип. 1(8). Ч. II. С.268-276.

18.Юровська Г.В. Договір простого товариства при створенні промислово-фінансової групи // Підприємництво, господарство і право. 2010. № 3. С.61-63.

19.Юровська Г.В. Негласне товариство як вид договору простого товариства // Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2010. № 1. С.211-225.

20.Юровська Г.В. Практика застосування судами законодавства про договір простого товариства // Вісник Вищого адміністративного суду України. 2010. № 2. С.88-93.

21.Юровська Г.В. Учасники договору простого товариства // Актуальні питання державотворення в Україні очима молодих вчених. Збірник наукових праць міжнародна науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених Київського національного університету імені Тараса Шевченка (23-24 квітня 2009 року). К., 2009. Ч. II. С. 255-256.

22.Юровська Г.В. Цивільно-правове регулювання договору простого товариства // Вісник Вищого адміністративного суду України. 2009. № 2. С.78-91.

Тема 23. Недоговірні зобов'язання

1. Поняття та загальна характеристика зобов'язань, що виникають з публічної обіцянки винагороди.

2. Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу.

3. Публічна обіцянка нагороди за результатами конкурсу.

4. Вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення (поняття та елементи зобов'язання).

5. Рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи.

6. Створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.

Теми індивідуально-дослідних завдань

1. Відмінність між публічною обіцянкою винагороди за результатами конкурсу та публічною обіцянкою винагороди без оголошення конкурсу.
2. Недоговіні зобов'язання в римському приватному праві.
3. Відмежування недоговірних зобов'язань від договірних.
4. Розвиток недоговірних зобов'язань в європейському законодавстві.
5. Історія розвитку недоговірних зобов'язань на території України.
6. Порядок усунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.

Інформаційні джерела

Нормативні акти

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року зі змінами та доповненнями // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - №№ 40-44. - Ст. 356 із змінами станом на 11.06.2016 року.

Навчально-методична література

1. Бурлаков С.Ю. Набуття майнових прав інтелектуальної власності за конкурсом // Форум права. 2014. № 1. С.55-58.
2. Голубєва Н.Ю. Юридична природа конкурсу з метою укладання договору // Актуальні проблеми держави і права. 2005. Вип. 25. С.246-252.
3. Долгополова Л.М. Торги як підстава виникнення цивільних правовідносин // Підприємництво, господарство і право. 2012. № 8. С.65-67.
4. Долгополова Л.М. Юридична природа торгів // Актуальні проблеми держави і права. 2012. Вип. 63. С. 474-480.
5. Ігнатенко В.М. Динаміка виникнення зобов'язання з публічної обіцянки нагороди за результатами конкурсу // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2012. № 3. С.174-181.
6. Ігнатенко В.М. Особливості виконання недоговірних регулятивних зобов'язань // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Карабіна. 2012. Вип. 12(1028). С.164-167.
7. Ігнатенко В.М. Спільні риси й відмінності договірних і не договірних зобов'язань // Проблеми законності. 2011. Вип. 114. С.54-61.
8. Луценко Д.С. Укладення договорів за результатами торгів в ході виконавчого провадження // Порівняльно-аналітичне право. 2013. № 3-2. С.175-177.
9. Тедорадзе М.Д. Підстави виникнення недоговірних зобов'язань за законодавством України // Митна справа. 2014. № 5(95). Ч. 2. Кн. 2. С.104-108.
10. Ткач І.В. Участь держави у зобов'язаннях з публічної обіцянки винагороди за результатами конкурсу // Адвокат. 2012. № 11(146). С.45-48.

Тема 24. Зобов'язання із заподіяння шкоди як особливий вид недоговірних зобов'язань

1. Поняття і значення зобов'язань із відшкодування шкоди. Елементи зобов'язання із відшкодування шкоди. Підстави (умови) виникнення зобов'язання із відшкодування шкоди.
2. Способи відшкодування шкоди, завданої майну потерпілого. Урахування вини потерпілого та матеріального становища фізичної особи, яка завдала шкоду при вирішенні питання про відшкодування шкоди.
3. Відшкодування майнової шкоди фізичній особі, яка потерпіла від злочину.
4. Відшкодування шкоди, завданої при здійсненні особою права на самозахист та у стані крайньої необхідності.
5. Особливості відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг).
6. Особливості відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я.
7. Відшкодування шкоди, завданої смертю потерпілого.

Теми індивідуально-дослідних завдань

1. Юридична природа зобов'язань з відшкодування шкоди, заподіяної без вини завдавача.
2. Правові аспекти відшкодування моральної шкоди у цивільно-правових відносинах.
3. Питання гармонізації цивільного законодавства України про деліктні зобов'язання до стандартів Європейського Союзу.
4. Цивільно-правові аспекти відповідальності за шкоду, заподіяну малолітніми фізичними особами.
5. Цивільно-правова відповідальності у сфері надання медичних послуг.
6. Спірні питання встановлення вини у справах з відшкодування шкоди, завданої джерелами підвищеної небезпеки.
7. Особливості відшкодування шкоди, завданої внаслідок взаємодії кількох джерел підвищеної небезпеки
8. Проблемні питання відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок дорожньо-транспортної пригоди.
9. Особливості відшкодування ядерної шкоди.

Інформаційні джерела

Нормативні акти

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року зі змінами та доповненнями // Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
2. Про відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції: Закон України від 19.05.2011 року № 3390-VI // Відомості Верховної Ради України. 2011. № 47. Ст. 531.

3. Про загальну безпечність нехарчової продукції: Закон України від 02.12.2010 року № 2736-VI // Відомості Верховної Ради України. 2011. № 22. Ст. 145.

4. Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду: Закон України від 01.12.1994 року № 266/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1995. № 1. Ст. 1.

5. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 27 березня 1992 року № 6 «Про практику розгляду судами цивільних справ за позовами про відшкодування шкоди» // Судова практика Верховного Суду України у цивільних справах: офіц. вид. / упоряд. А.Г. Ярема, Л.В. Сидорова; за заг. ред. А.Г. Яреми. К.: Вид. дім «Ін Юре», 2006. С. 208-234.

Навчально-методична література

1. Бондаренко М.О. Право громадян на відшкодування шкоди, завданої внаслідок дефекту в продукції // Міжнародний юридичний вісник: збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. 2014. Вип. 1(1). С.201-204.

2. Бородин М. Розгляд цивільних справ, які впливають із зобов'язань щодо відшкодування шкоди, завданої власником джерела підвищеної небезпеки // Право України. 2010. № 7. С.101-106.

3. Бурлака І. Понятійна суть та юридична природа зобов'язань з відшкодування шкоди, заподіяної без вини завдавача // Право України. 2009. № 9. С.106-109.

4. Бурлака І.В. Деякі особливості виникнення зобов'язання з відшкодування шкоди, завданої фізичній особі джерелом підвищеної небезпеки без вини // Юридична Україна. 2009. № 10. С.65-69.

5. Бурлака І.В. Деякі питання відшкодування шкоди, завданої актами органів публічної влади, за відсутності їхньої вини // Юридична Україна. 2009. № 11(№11-12). С.190-195.

6. Васильєв В.В. Окремі питання визначення поняття моральної (немайнової) шкоди // Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2015. Вип. 32. Том 2. С.10-15.

7. Волков О.А. Розмежування крайньої необхідності та суміжних категорій цивільного права // Актуальні проблеми держави і права. 2008. Вип. 42. С.181-186.

8. Волков О.А. Суб'єкти зобов'язань відшкодування шкоди, завданої у стані крайньої необхідності // Актуальні проблеми держави і права. 2008. Вип. 41. С.176-184.

9. Гринько Р.В. Заходи оперативного впливу та способи самозахисту: порівняльно-правовий аналіз // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2014. № 9-2. Том 1. С.159-162.

10. Гринько Р.В. Поняття та ознаки заходів оперативного впливу у зобов'язальних правовідносинах // Науковий вісник Херсонського державного університету. 2014. Вип. 3. Том 1. С.136-140.
11. Єсіпова Л.О. Цивільно-правові аспекти відповідальності за шкоду, заподіяну малолітніми фізичними особами // Актуальні проблеми держави і права. 2009. Вип. 51. С.297-304.
12. Ківалова Т. Субсидіарне застосування зобов'язань відшкодування шкоди // Юридичний вісник. 2010. № 4. С.58-65.
13. Крисань Т.Є. Правові аспекти відшкодування моральної шкоди у цивільно-правових відносинах // Часопис Київського університету права. 2011. № 4. С.218-221.
14. Ляшевська Л. Загальна характеристика механізму відшкодування шкоди, завданої особою в стані крайньої необхідності // Юридичний вісник. 2014. № 5. С.227-232.
15. Менів Л.Д. До питання про відшкодування моральної шкоди за порушення прав споживачів // Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2015. Вип. 31. Том 2. С.7-10.
16. Мироненко В.П., Онищенко О.С. Загальні умови виникнення зобов'язань по відшкодуванню моральної шкоди // Юридична наука. 2014. № 9. С.23-28.
17. Немченко С.С. Цивільно-правові аспекти відповідальності за шкоду, заподіяну малолітніми фізичними особами // Вісник Запорізького національного університету. 2012. № 2(II). С.67-72.
18. Отрадна О. Договори між суб'єктами деліктних зобов'язань: принципи, можливості, межі // Право України. 2012. № 9. С.174-184.
19. Отрадна О. Проблеми суб'єктного складу цивільно-правових деліктних зобов'язань // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2009. № 80. С.22-25.
20. Русу С.Д. Питання гармонізації цивільного законодавства України про деліктні зобов'язання до стандартів Європейського Союзу // Університетські наукові записки. 2005. № 1-2(13-14). С.102-108.
21. Свистун Л.Я. Деякі питання цивільно-правової відповідальності у сфері надання медичних послуг // Право і суспільство. 2015. № 5. С.79-84.
22. Сорока О.О. Особливості зобов'язань із відшкодування шкоди за законодавством України // Науковий вісник Херсонського державного університету. 2015. Вип. 3-2. Том 1. С.54-56.
23. Тераз Р.І. Становлення та тенденції розвитку правового регулювання відшкодування шкоди, завданої недоліками товарів, робіт (послуг) // Університетські наукові записки. 2007. № 4(24). С.171-176.
24. Тераз Р.І. Сторони зобов'язання з відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг) // Університетські наукові записки. 2008. № 2(26). С.64-69.
25. Ус М.В. Конкуренція вимог при відшкодуванні шкоди, завданої здоров'ю (життю) фізичної особи під час виконання договірних зобов'язань //

Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2015. Вип. 34. Том 1. С.114-119.

26. Ус О.В., Ус М.В. Відшкодування шкоди фізичній особі, яка потерпіла від кримінального правопорушення // Право і суспільство. 2015. № 3 частина 3. С.82-87.

27. Хоменко М.М. Відшкодування шкоди, завданої органами державної влади, їх посадовими та (або) службовими особами у сфері нормотворчої діяльності // Часопис Київського університету права. 2012. № 3. С.256-260.

28. Чернілевська О.І. Відшкодування шкоди, завданої недієздатною особою // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2015. № 4. том 2. С.44-46.

29. Чернілевська О.І. Множинність осіб у зобов'язаннях із заподіяння шкоди працівником // Юридичний вісник. 2014. № 6. С.329-333.

30. Шишка Р.Б. Цивільно-правова відповідальність і деліктне зобов'язання // Збірник наукових праць Ірпінської фінансово-юридичної академії. 2013. Вип. 2. С.206-216.

Тема 25. Спадкове право як підгалузь цивільного права

1. Загальний порядок прийняття спадщини. Особливості прийняття спадщини окремими категоріями спадкоємців.

2. Строки для прийняття спадщини та правові наслідки їх пропуску. Право на відмову від прийняття спадщини, порядок його реалізації, правові наслідки.

3. Перехід права на прийняття спадщини (спадкова трансмісія). Відумерлість спадщини.

4. Задоволення спадкоємцями вимог кредиторів спадкодавця.

5. Особливості спадкування окремих видів майна: Спадкування прав на земельну ділянку. Спадкування цінних паперів. Спадкування права на вклад у банку (фінансовій установі).

6. Поняття та ознаки спадкового договору. Сторони та форма спадкового договору.

Теми індивідуально-дослідних завдань

1. Генеза спадкування та спадкового права.

2. Значення принципів спадкового права.

3. Перехід права на прийняття спадщини (спадкова трансмісія).

4. Форма заповіту за законодавством країн ЄС.

5. Свобода заповіту і таємниця заповіту як юридичні гарантії реалізації права на спадкування за заповітом.

6. Заповіт подружжя: правова природа та особливості застосування.

7. Заповіт з умовою: правова природа та особливості застосування.

8. Особливості визнання заповіту недійсним.

9. Спадкування за правом представлення: поняття та юридична природа.
10. Відумерлість спадщини: поняття та юридична природа.
11. Спадкування за законом по законодавству країн ЄС.
12. Юридична природа договорів про зміну черговості спадкування та зміну розміру спадкової частки.

Інформаційні джерела

Нормативні акти

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року зі змінами та доповненнями // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - №№ 40-44. - Ст. 356 із змінами станом на 11.06.2016 року.

Навчально-методична література

1. Бичківський О.О. Спадковий договір: проблемні питання законодавчого врегулювання // Вісник Запорізького національного університету. 2010. № 2. С.136-141.

2. Главач І.І. Момент виникнення у спадкоємців право щодо спадщини: теоретичні та практичні аспекти // Право і суспільство. 2015. № 4 частина 4. С.55-61.

3. Гончарова А.В. Деякі проблеми та перспективи розвитку спадкової трансмісії в цивільному законодавстві України // Часопис Київського університету права. 2011. № 1. С.183-186.

4. Гончарова А.В. Цивільно-правові аномалії в спадковому праві України // Науковий вісник Херсонського державного університету. 2014. Вип. 6-1 том 1. С.197-200.

5. Граніна І.В. Щодо актуальності дослідження інституту виконання заповіту // Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2014. Вип. 24. Том 2. С.29-32.

6. Желіховська Ю.В. Поняття, юридична природа та розмежування понять «спадкового представлення» та «спадкової трансмісії» // Науковий вісник Херсонського державного університету. 2013. Вип. 3 том 1. С.77-79.

7. Заїка Ю.О. Реалізація принципу справедливості при зміні черговості спадкоємців за законом // Юридична наука. 2011. № 2. С.38-44.

8. Зайцев О.Л. Основні положення спадкового права // Форум права. 2010. № 1. С.112-115.

9. Калініченко О. Форми заповіту за Цивільним кодексом України // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2011. № 88. С.110-112.

10. Козловська Л. Визнання права власності на спадкове майно за рішенням суду в юридичному складі підстав спадкування // Юридична Україна. 2012. № 7. С.53-56.

11. Козловська Л.В. Функції юридичних фактів у динаміці підстав спадкових правовідносин // Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2015. Вип. 30. Том 1. С.133-136.

- 12.Козловська Л. Право спадкування як суб'єктивне цивільне право // Юридична Україна. 2014. № 12. С.15-21.
- 13.Кондратова А.М. Історія становлення і розвитку законодавства про спадкування в Україні // Часопис Київського університету права. 2014. № 3. С.169-174.
- 14.Майкут Х.В. Деякі питання врегулювання спадкових відносин на українських землях за Литовськими статутами // Порівняльно-аналітичне право. 2014. № 2. С.37-41.
- 15.Нелін О. Генезис та розвиток інституту відумерлості спадщини в Україні // Юридична Україна. 2013. № 6. С.43-47.
- 16.Нелін О. Еволюція норм спадкового права в процесі становлення і розвитку правової системи України // Юридична Україна. 2013. № 1. С.62-66.
- 17.Орлов І.П. Поняття та ознаки правочинів в сфері спадкового права // Форум права. 2012. № 4. С. 711-716.
- 18.Павлюк Н.М. Свобода заповіту та право спадкування обов'язкової частки: правовий аспект // Часопис Київського університету права. 2012. № 2. С.224-228.
- 19.Печений О.П. Проблемні питання судової практики у справах щодо визнання недійсними свідоцтв про право на спадщину // Вісник Верховного Суду України. 2011. № 11(135). С.23-32.
- 20.Печений О. Про деякі теоретичні проблеми спадкового права // Право України. 2010. № 12. С.40-47.
- 21.Печений О. Час і місце відкриття спадщини: проблемні питання нотаріальної практики // Нотаріат для Вас. 2010. № 5. С. 20-23.
- 22.Половинкіна Р.Ю. Історико-правовий аналіз нормативного змісту спадкового права в Цивільних кодексах УСРР, УРСР // Порівняльно-аналітичне право. 2015. № 5. С.43-46.
- 23.Солонько М.Ф. Основні положення здійснення права на прийняття спадку // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2010. Вип. 2 (49). С. 241-246.
- 24.Цибульська О.Ю. Щодо питання про спадкування за заповітом осіб, що перебувають у плаванні на морському або річному судні // Часопис цивілістики. 2013. Вип. 14. С.87-90.
- 25.Череватенко І.М. Нотаріальний порядок оформлення спадщини за умови поділу спадкового майна // Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2013. Вип. 21. частина 2. Том 1. С.293-295.

ДОДАТКИ

Додаток А – Орієнтовний перелік питань на іспит

1. Предмет і метод цивільного права.
2. Принципи цивільного права.
3. Функції цивільного права.
4. Система цивільного права.
5. Джерела цивільного права.
6. Акти цивільного законодавства.
7. Поняття, елементи та види цивільних правовідносин.
8. Підстави виникнення цивільних прав та обов'язків.
9. Поняття фізичної особи.
10. Цивільна правоздатність та дієздатність фізичної особи.
11. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи.
12. Визнання фізичної особи недієздатною.
13. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою.
14. Оголошення фізичної особи померлою.
15. Фізична особа – підприємець.
16. Поняття та ознаки юридичної особи.
17. Цивільна правоздатність та дієздатність юридичної особи.
18. Організаційно-правові форми юридичних осіб.
19. Органи юридичної особи.
20. Створення та припинення юридичних осіб.
21. Загальна характеристика та види підприємницьких товариств.
22. Загальна характеристика та види непідприємницьких товариств.
23. Поняття та види об'єктів цивільних прав.
24. Речі як об'єкти цивільних прав, їх види.
25. Цінні папери як об'єкти цивільних прав (поняття, види, групи).
26. Нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав.
27. Поняття і класифікація особистих немайнових прав.
28. Окремі види особистих немайнових прав.
29. Цивільно-правова охорона особистих немайнових прав.
30. Способи захисту особистих немайнових прав.
31. Поняття та види правочинів.
32. Загальні вимоги, додержання яких є необхідним для чинності правочину.
33. Форма правочину та правові наслідки її недодержання.
34. Поняття та види недійсних правочинів.
35. Правові наслідки недійсності правочину.
36. Загальна характеристика оспорюваних правочинів.
37. Загальна характеристика нікчемних правочинів.
38. Поняття та види представництва.
39. Представництво за довіреністю.

40. Вчинення правочинів з перевищенням повноважень.
Передоручення.
41. Поняття цивільного права, цивільного інтересу та цивільного обов'язку.
42. Здійснення цивільних прав.
43. Межі здійснення цивільних прав.
44. Виконання цивільних обов'язків.
45. Поняття та ознаки права власності.
46. Суб'єкти та об'єкти права власності.
47. Підстави виникнення і припинення права власності.
48. Спільна власність: поняття та види.
49. Захист права власності.
50. Поділ майна, що є у спільній власності.
51. Поняття, ознаки та функції цивільно-правової відповідальності.
52. Види та форми цивільно-правової відповідальності.
53. Підстави та умови цивільно-правової відповідальності.
54. Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності.
55. Загальна характеристика речових прав на чуже майно.
56. Право володіння чужим майном.
57. Право обмеженого користування чужим майном (сервітут).
58. Право користування чужою земельною ділянкою для с/г потреб (емфітевзис).
59. Право користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій).
60. Поняття зобов'язального права.
61. Поняття та види зобов'язань.
62. Підстави виникнення зобов'язань.
63. Суб'єкти зобов'язань.
64. Поняття і загальні умови виконання зобов'язання.
65. Суб'єкти виконання зобов'язання.
66. Предмет виконання зобов'язання.
67. Спосіб, строк (термін) та місце виконання зобов'язання.
68. Підтвердження виконання зобов'язання.
69. Загальна характеристика видів забезпечення виконання зобов'язання.
70. Неустойка як спосіб забезпечення виконання зобов'язання.
71. Завдаток як спосіб забезпечення виконання зобов'язання.
72. Порука як спосіб забезпечення виконання зобов'язання.
73. Гарантія як спосіб забезпечення виконання зобов'язання.
74. Застава як спосіб забезпечення виконання зобов'язання.
75. Притримання як спосіб забезпечення виконання зобов'язання.
76. Поняття та функції цивільно-правового договору.
77. Види цивільно-правових договорів.
78. Стадії укладення цивільно-правового договору.

79. Форма та зміст цивільно-правового договору.
80. Зміна та розірвання цивільно-правового договору.
81. Поняття та ознаки договору купівлі-продажу, його значення в сучасних умовах, сфера застосування та джерела правового регулювання.
82. Договір поставки.
83. Договір міни (бартеру).
84. Договір дарування: поняття, ознаки, сфера застосування.
85. Договір ренти.
86. Договір довічного утримання: поняття, ознаки.
87. Предмет договору найму (оренди). Строк договору найму (оренди).
88. Договір позички.
89. Договір підряду: поняття, ознаки, сфера застосування, джерела правового регулювання.
90. Договір зберігання: поняття, ознаки, сфера застосування, джерела правового регулювання.
91. Договір доручення: поняття, ознаки, сфера застосування. Сторони у договорі.
92. Договір позики: поняття, ознаки, джерела правового регулювання. Сторони в договорі.
93. Зобов'язання із публічної обіцянки винагороди.
94. Зобов'язання із рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи.
95. Зобов'язання із набуття чи збереження майна без достатньої правової підстави.
96. Поняття і значення зобов'язань із відшкодування шкоди. Елементи зобов'язання із відшкодування шкоди. Підстави (умови) виникнення зобов'язання із відшкодування шкоди.
97. Поняття та предмет спадкового права і процесу.
98. Спадкове право та його місце в системі цивільного права. Поняття та види спадкування.
99. Принципи спадкового права.
100. Елементи спадкових правовідносин.
101. Функції спадкового права.
102. Спадкове правонаступництво як різновид цивільного правонаступництва.